

Брюксел, 23 юни 2026 г.
(OR. en)

10740/26

Междуетноститутуционално досие:
2025/0400 (COD)

ENER 412
CLIMA 340
CONSOM 206
TRANS 433
AGRI 516
IND 427
ENV 769
COMPET 791
FORETS 98
CODEC 1233
IA 171

БЕЛЕЖКА

От:	Генералния секретариат на Съвета
До:	Съвета
№ предх. док.:	10341/26
№ док. Ком.:	16775/25
Относно:	Предложение за ДИРЕКТИВА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА за изменение на директиви (ЕС) 2018/2001, (ЕС) 2019/944, (ЕС) 2024/1788 относно ускоряването на процедурите за издаване на разрешения – Общ подход

I. ВЪВЕДЕНИЕ

1. На 10 декември 2025 г. Комисията представи предложение за преразглеждане на Регламента относно указания за трансевропейската енергийна инфраструктура¹ (Регламент за TEN-E) и предложение за директива за изменение относно ускоряването на процедурите за издаване на разрешения² (Директива за разрешенията). Двете предложения са част от пакета за европейските електроенергийни мрежи, придружен от съобщение на Комисията и два документа с насоки.
2. Предложената директива за издаване на разрешения има за цел да ускори издаването на разрешения за проекти за енергийна инфраструктура с целенасочени изменения на три директиви: Директивата за енергията от възобновяеми източници, Директивата за пазара на електроенергия и Директивата за пазара на газ.

II. АКТУАЛНО СЪСТОЯНИЕ

3. На 11 декември 2025 г. Комисията представи предложението за директивата за издаване на разрешения в работна група „Енергетика“.
4. На 15 декември 2025 г. на заседанието на Съвета по транспорт, телекомуникации и енергетика (Енергетика) министрите проведоха ориентационен дебат по пакета за европейските електроенергийни мрежи въз основа на информационен документ (15896/25).
5. На 13 януари 2026 г. в работна група „Енергетика“ Комисията представи придружаващата оценка на въздействието на пакета за европейските електроенергийни мрежи и на същото заседание работната група започна разглеждането на предложенията член по член.
6. На 16 март 2026 г. на заседанието на Съвета по транспорт, телекомуникации и енергетика (Енергетика) министрите проведоха втори ориентационен дебат по пакета за европейските електроенергийни мрежи въз основа на информационен документ (6281/26).

¹ Предложение за регламент на Европейския парламент и на Съвета относно указания за трансевропейската енергийна инфраструктура, за изменение на регламенти (ЕС) 2019/942, (ЕС) 2019/943 и (ЕС) 2024/1789 и за отмяна на Регламент (ЕС) № 2022/869 (16772/25 + ADD1 + ADD2).

² Предложение за директива на Европейския парламент и на Съвета за изменение на директиви (ЕС) 2018/2001, (ЕС) 2019/944, (ЕС) 2024/1788 относно ускоряването на процедурите за издаване на разрешения (16775).

7. Европейският съвет в заключенията си от 19 март 2026 г. призова „съзаконодателите да се споразумеят през 2026 г. за амбициозен пакет за електроенергийните мрежи с цел бързо изграждане на необходимата инфраструктура, обезпечаване на нейната защита и устойчивост и подобряване на междусистемните връзки, на национално и трансевропейско равнище, включително чрез рационализиране и ускоряване на процедурите за издаване на разрешения, като по този начин се допринесе за интегриран и по-стабилен енергиен пазар и същевременно се установи гъвкав подход към националните приходи от претоварване, идващи от вътрешни пазарни зони, който да отчита националните обстоятелства“. Пакетът за европейските електроенергийни мрежи е посочен и сред приоритетните резултати в пътната карта на Европейския парламент, Съвета на Европейския съюз и Европейската комисия „Една Европа, един пазар“.
8. На 20 май 2026 г. Комитетът на постоянните представители предостави насоки за по-нататъшната работа по пакета за електроенергийните мрежи въз основа на документ за обсъждане (8469/26) с главен акцент върху основния сценарий, приходите от претоварване, сигурността и устойчивостта на трансграничната енергийна инфраструктура, мълчаливото одобрение и планирането на земеползването.
9. На 17 юни 2026 г. Комитетът на постоянните представители разгледа текста на проекта за общ подход. Обсъжданията показаха, че е налице широка подкрепа за компромисния текст на председателството. Само няколко делегации изразиха опасения по конкретни точки в текста.
10. Въз основа на посочените по-горе ориентационни дебати в Съвета, бележките, получени от държавите членки по време на разглеждането на законодателното предложение в работна група „Енергетика“, насоките на Европейския съвет от 19 март 2026 г. и резултатите от обсъжданията в Комитета на постоянните представители, председателството представи седем преразглеждания на предложението за Директивата за разрешенията.
11. В резултат на това последният компромисен текст на председателството на Директивата за разрешенията (REV 7) е изложен в документ ST 10740/26. Новият текст е означен с **получер шрифт**, а заличеният текст – със [...].

III. РАЗГЛЕЖДАНЕ ОТ ДРУГИТЕ ИНСТИТУЦИИ

12. В Европейския парламент водеща по това досие е комисията по промишленост, изследвания и енергетика (ITRE). Докладчикът, определен за Директивата за разрешенията, е членът на ЕП Niels Fuglsang (S&D, DK). Предвижда се Европейският парламент да гласува позицията си по Директивата за разрешенията през юли 2026 г.
13. Комитетът на регионите прие становище относно пакета за европейските електроенергийни мрежи на 5 март 2026 г.³ Икономическият и социален комитет прие становище относно пакета за европейските електроенергийни мрежи на 18 март 2026 г.⁴

IV. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА КОМПРОМИСНОТО ПРЕДЛОЖЕНИЕ НА ПРЕДСЕДАТЕЛСТВОТО

Член 1: изменения на конкретни членове от Директивата за енергията от възобновяеми източници:

14. В член 15в относно планирането на земеползването на държавите членки беше предоставена известна гъвкавост по отношение на това къде решават да инсталират проекти за енергия от възобновяеми източници. В съображение 4 беше добавено определение за „големи зони“, където държавите членки не следва да изключват развитието на енергията от възобновяеми източници. Това се отнася за територия, в която изключването на проекти за енергия от възобновяеми източници застрашава постигането на националния принос на държавата членка за енергията от възобновяеми източници, определен в нейния интегриран национален план в областта на енергетиката и климата. Беше пояснено също така, че този член не засяга съображенията, свързани с отбраната. В този член крайният срок осъществяването на зоните за ускорено внедряване на енергия от възобновяеми източници беше удължен до 31 декември 2027 г.
15. В член 15г беше предоставена по-голяма гъвкавост по отношение на технологията, местоположението или размера на проекта, що се отнася до подялбата на ползите от проектите за енергия от възобновяеми източници с местните граждани и общности.

³ 9866/26.

⁴ 9868/26.

16. Пак в член 15г определянето на независим посредник за насърчаване на диалога между разработчика на проекта и широката общественост относно проектите за енергия от възобновяеми източници стана доброволно. Беше изяснено, че посредникът е независима трета страна, която може да бъде публичен орган, и няма финансови интереси, свързани с разработчика на проекта.
17. В член 16 създаването на цифров портал за всички етапи на процедурата за издаване на разрешения също стана доброволно. Разпоредбите позволяват свързани портали вместо един-единствен портал. Съображения 7 и 33 бяха съответно адаптирани.
18. В член 16б отново беше въведена разпоредбата относно смекчаващите мерки във връзка със защитата на видовете.
19. Отново в член 16б разпоредбите относно мълчаливото одобрение станаха доброволни. Държавите членки запазват свободата си да прилагат мълчаливо одобрение по отношение на решенията в областта на околната среда и окончателните решения, ако желаят това. Съображения 8 и 21 бяха съответно адаптирани.
20. В член 16в бяха изяснени разпоредбите относно преоборудването на инсталациите за вятърна енергия. Освобождаването, свързано с тях, беше разширено, за да включи съображенията за националната сигурност, и промените в пространственото планиране. Беше предоставена по-голяма гъвкавост по отношение на разпоредбите относно планирането на земеползването и зачитането на конституционните правомощия.
21. В член 16г бяха добавени ограничения за защита на интересите в областта на сигурността по отношение на инсталирането на оборудване за слънчева енергия и съвместно разположени съоръжения за акумулиране на енергия. Беше добавено, че някои области могат да бъдат изключени от разпоредбите на този член в интерес на отбраната и сигурността. Освен това разпоредбите за премахване на пречките пред плъгин мини соларните системи бяха променени, за да се включат мерки за гарантиране на безопасността и стабилността на мрежата. Бяха изяснени и съображение 10а и определението (член 10а) относно плъгин мини соларните системи.
22. В член 16е беше обяснено, че държавите членки могат да прилагат презумпцията за по-висш обществен интерес за проекти за енергия от възобновяеми източници към процедурите за пространствено планиране. Интересите на националната отбрана и сигурност бяха добавени към изключенията от презумпцията за по-висш обществен интерес.

23. В член 16ж компенсаторните мерки вече включват парична компенсация, когато това е разрешено съгласно националното право.
24. В член 16з сроковете за процедурите за издаване на разрешения за самостоятелни съоръжения за акумулиране на енергия бяха удължени с до 6 месеца. По отношение на помпено-акумулиращите водноелектрически централи този срок може да бъде допълнително удължен, когато това е надлежно обосновано.
25. В член 16и срокът за подаване на заявления за зарядни станции беше удължен на 45 дни. Продължителността на издаването на разрешения за зарядни станции не надвишава шест месеца, но може да бъде удължена с още шест месеца, когато това е надлежно обосновано.
26. В член 16й се предвижда държавите членки да гарантират, че хибридизацията на централа за енергия от възобновяеми източници все още е възможна след промяна в статута на земята, на която е разположена, като същевременно се зачитат и конституционните правомощия. Съображение 146 дава повече подробности и гъвкавост по отношение на хибридизацията.
27. В член 17 крайният срок за свързване към мрежата беше удължен на шест месеца и думата „разрешение“ беше премахната, тъй като не се прилага непременно за свързване към мрежата.

Член 2: изменения на конкретни членове от Директивата за пазара на електроенергия:

28. В член 8 измененията относно мълчаливото одобрение (член 8, параграф 3, буква б) и цифровия портал (член 8, параграф 4) бяха приведени в съответствие с промените, направени в член 1 от предложението.
29. В член 8, параграф 3, буква б) възможността за удължаване на крайния срок за процедурите за издаване на разрешения за инфраструктурата на преносната или разпределителна система беше променена от 18 на 30 месеца. Беше също така недвусмислено изяснено, че издаването на разрешения за инфраструктура на преносната или разпределителната система се счита за съществено за интегрирането на енергията от възобновяеми източници, както и за постигането на целите в областта на климата и енергетиката и на целта за неутралност по отношение на климата.

30. В член 8, параграф 8 изрично се посочва, че планирането, изграждането и експлоатацията на инфраструктурата на преносната или разпределителната система се считат за дейности от обществен интерес, с изключение на опазването на културното наследство.
31. В същия член бяха въведени нови параграфи 12а, 12б и 13в, за да се освободи инфраструктурата на преносната или разпределителната система от разпоредбите на Рамковата директива за водите, Закона за мониторинг на почвите и Рамковата директива за морска стратегия.
32. В член 8а беше въведено освобождаване за малките затворени разпределителни системи, така че те се считат за оператори на разпределителни системи.
33. В член 40а десетгодишният план за развитие на мрежата беше добавен като изискване, което трябва да бъде представено на регулатора или на друг орган, когато държава членка е определила друг компетентен орган за тази цел. Освен това анализите на чувствителността и допълнителните сценарии или чувствителности могат да бъдат взети предвид при вземането на по-информирани решения.

Член 3: изменения на конкретни членове от Директивата за пазара на газ:

34. В член 8 бяха направени изменения, за да се приведат разпоредбите относно мълчаливото одобрение (член 8, параграф 5, буква в) и цифровия портал (член 8, параграф 16) в съответствие с други части на предложението.
35. В член 8, параграф 6а беше въведена разпоредба за освобождаване на планирането, изграждането и експлоатацията на преносни и разпределителни системи за водород от оценка на емисиите на азот.

V. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

36. Съветът се приканва да постигне общ подход въз основа на текста, изложен в приложението към настоящата бележка.

Предложение за

ДИРЕКТИВА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

**за изменение на директиви (ЕС) 2018/2001, (ЕС) 2019/944, (ЕС) 2024/1788 относно
ускоряването на процедурите за издаване на разрешения**

(текст от значение за ЕИП)

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално
член 192, параграф 1 и член 194, параграф 2 от него,

като взеха предвид становището на Европейската комисия,

след предаване на проекта на законодателния акт на националните парламенти,

като взеха предвид становището на Европейския икономически и социален комитет¹,

като взеха предвид становището на Комитета на регионите²,

в съответствие с обикновената законодателна процедура,

¹ ОВ С [...], [...], стр. [...].

² ОВ С [...], [...], стр. [...].

като имат предвид, че:

- (1) Бавната и сложна процедура за издаване на разрешения, включително за свързвания към енергийната мрежа, е един от основните фактори, водещи до забавяне на развитието на енергийни проекти. Изграждането на електропреносните мрежи продължава около 10 години, като повече от половината от това време отнема процесът на получаване на разрешения. По подобен начин издаването на разрешения за проекти за енергия от възобновяеми източници все още може да отнеме до девет години, в зависимост от държавата членка и използваната технология. За инсталациите за съхранение може да са необходими от една до седем години, в зависимост от технологията. Процедурите по издаване на разрешения за строителство или преустройство на зарядни станции по магистралите и в депата може да отнемат до две години в някои държави членки. Бавното издаване на разрешения се дължи, наред с другото, на несъгласуваните административни системи между множество органи, недостатъчния брой на персонала в органите, продължителността на екологичните оценки, липсата на обществено одобрение, ограничената цифровизация и ограниченото наличие на данни, както и на административните и съдебните предизвикателства.

- (2) През последните години на равнище Съюз бяха въведени някои нови мерки за ускоряване на издаването на разрешения за проекти в областта на енергията от възобновяеми източници и, до известна степен, за инфраструктурни проекти. През 2022 г. беше приет Регламент (ЕС) 2022/2577 на Съвета³ за ускоряване на процедурите за издаване на разрешения за проекти за енергия от възобновяеми източници и за съответната инфраструктура. Частичното му прилагане беше удължено с Регламент (ЕС) 2024/223 на Съвета⁴ до 30 юни 2025 г. Освен това с Директива (ЕС) 2023/2413 на Европейския парламент и на Съвета⁵ бе изменена Директива (ЕС) 2018/2001 на Европейския парламент и на Съвета⁶, за да се рационализират административните процедури за издаване на разрешения за централи за енергия от възобновяеми източници чрез въвеждане на цялостна рамка за издаване на разрешения с по-кратки срокове и опростени правила. Изменената директива включваше задължения за картографиране, задължението да се определят зони за ускорено внедряване на енергия от възобновяеми източници, където се очаква слабо въздействие върху околната среда от проектите и съответно да е възможно да се прилагат по-бързи и опростени правила, както и незадължителни мерки за въвеждане на зони за ускорено внедряване на инфраструктурни проекти, когато инфраструктурните проекти са освободени от оценка на въздействието върху околната среда при определени условия, като например извършване на стратегическа екологична оценка на зоната.

³ Регламент (ЕС) 2022/2577 на Съвета от 22 декември 2022 г. за определяне на рамка за ускоряване на внедряването на енергия от възобновяеми източници (ОВ L 335 29.12.2022 г., стр. 36, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2577/oj>).

⁴ Регламент (ЕС) 2024/223 на Съвета от 22 декември 2023 г. за изменение на Регламент (ЕС) 2022/2577 за определяне на рамка за ускоряване на внедряването на енергия от възобновяеми източници (ОВ L, 2024/1343, [...] 10.1.2024 г., ELI: [http://data.europa.eu/eli/reco/2024/223\[...\]/oj](http://data.europa.eu/eli/reco/2024/223/.../oj)).

⁵ Директива (ЕС) 2023/2413 на Европейския парламент и на Съвета от 18 октомври 2023 г. за изменение на Директива (ЕС) 2018/2001, Регламент (ЕС) 2018/1999 и Директива 98/70/ЕО по отношение на насърчаването на енергията от възобновяеми източници и за отмяна на Директива (ЕС) 2015/652 на Съвета (ОВ L, 2023/2413, 31.10.2023 г., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2023/2413/oj>).

⁶ Директива (ЕС) 2018/2001 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2018 г. за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници (ОВ L 328, 21.12.2018 г., стр. 82, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2018/2001/oj>).

- (3) Необходимо е допълнително опростяване и съкращаване на административните процедури за издаване на разрешения по координиран и хармонизиран начин, за да се гарантира, че Съюзът ще постигне амбициозните си цели в областта на климата и енергетиката за 2030 г. и целта за неутралност по отношение на климата за 2050 г. В Директива (ЕС) 2018/2001 не са уредени важни въпроси, които значително забавят процедурите за издаване на разрешения и интегрирането на енергията от възобновяеми източници в системата, като например бавните процедури за издаване на разрешения за енергийни мрежи, самостоятелни съоръжения за акумулиране на енергия или зарядни станции, липсата на обществено одобрение или недостатъчната цифровизация на процедурите. Освен това посочената директива включва само някои от мерките на Регламент (ЕС) 2022/2577, но в нея липсват няколко важни мерки от него, чийто срок на прилагане вече е изтекъл, като например тези за разширяване на приоритета на проектите за енергия от възобновяеми източници отвъд екологичните аспекти и за рационализиране на спазването на определени екологични правила. И накрая, необходими са някои целенасочени изменения на съществуващите мерки на Директива (ЕС) 2018/2001, за да се гарантира тяхната пълна ефективност.
- (4) С член 15в от Директива (ЕС) 2018/2001 държавите членки се задължават да определят зони за ускорено внедряване на енергия от възобновяеми източници за поне една технология за енергия от възобновяеми източници. За целите на това определяне държавите членки могат да изключат дадени зони от определянето като райони за ускорено внедряване на енергия от възобновяеми източници поради тяхната висока екологична стойност и чувствителност. С оглед да не се застрашат целите на определянето на зони за ускорено внедряване на енергия от възобновяеми източници обаче държавите членки не следва да определят големи територии, когато инсталирането на проекти за енергия от възобновяеми източници е априори невъзможно поради екологични причини, включително опазване на ландшафта, тъй като тези проекти ще бъдат подложени на съответните специални екологични оценки, които ще дадат възможност да се установят потенциалните въздействия върху околната среда и да се предприемат мерки за тяхното преодоляване. **Дадена територия следва да се счита за голяма, когато изключването на проекти за енергия от възобновяеми източници на тази територия застрашава постигането на националния принос на държавата членка за енергията от възобновяеми източници, определен в нейния интегриран национален план в областта на енергетиката и климата. Ограниченията остават възможни, ако дадена държава членка е определила достатъчно зони за енергия от възобновяеми източници в регионалните или местните планове за развитие, за да постигне националните или регионалните цели за конкретен вид енергия от възобновяеми източници в съответствие със своя интегриран национален план в областта на енергетиката и климата.**

- (5) Неефективните процеси на обществено участие, водещи до противопоставяне под формата на административни и съдебни обжалвания, продължават да водят до забавяне на изпълнението на съответните енергийни проекти. Предизвикателствата водят до допълнителни стъпки извън предвидените срокове на административните процедури за издаване на разрешения, което води до непредвидени забавяния, чиято продължителност варира в зависимост от скоростта на вземане на решения от съдебната система на съответната държава членка. Липсата на обществено одобрение е една от основните пречки при процедурите за издаване на разрешения за енергия от възобновяеми източници и съответно за навлизането ѝ на пазара. Осигуряването на участие на местните общности в проекти за енергия от възобновяеми източници, особено в по-големите от тях, може да повиши общественото одобрение. Следователно държавите членки следва да въведат мерки, така че **поне** големите проекти за енергия от възобновяеми източници да поделят ползите си с местните граждани и общности **в близост до проектите** чрез пряко или непряко участие, без да се засяга свободата на избор на доставчик в съответствие с член 4 от Директива (ЕС) 2019/944 на Европейския парламент и на Съвета⁷. Такива мерки може да включват мерки за пряко финансово участие под различни форми, като например схеми за поделена собственост, включително чрез сътрудничество с енергийни общности; схеми за групово финансиране или схеми за потребление на собствена електрическа енергия от възобновяеми източници или за поделение на енергия, или мерки за непряко финансово участие като насърчаване на договори и създаване на работни места за местните общности, включително програми за обучение; фондове за общностни ползи; финансови компенсации за местните общности в близост до проекта, **местни данъчни приходи, като например приходи от данък сгради, генерирани от проекта и получени от общината домакин**, изграждане и поддръжка на публичната инфраструктура в близост до проекта; отстъпки в цената на електроенергията или подкрепа за уязвими клиенти и хора, засегнати от енергийна бедност. **Държавите членки могат да решат да прилагат различни мерки за подялба на ползите в зависимост от конкретната технология, местоположение и размер на проекта. Държавите членки могат да въвеждат или поддържат схеми за подялба на ползите по отношение на проекти за енергия от възобновяеми източници, които не са обхванати от задължението за подялба на ползите, предвидено в настоящата директива.**

⁷ Директива (ЕС) 2019/944 на Европейския парламент и на Съвета от 5 юни 2019 г. относно общите правила за вътрешния пазар на електроенергия и за изменение на Директива 2012/27/ЕС (ОВ L 158, 14.6.2019 г., стр. 125, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2019/944/oj>).

- (6) Местната съпротива, която често е породена от липсата на прозрачност и недостатъчното участие на общността, може да доведе до забавяне на процедурите по издаване на разрешения и до последващи съдебни спорове. Подходящото участие на обществеността на ранен етап е важен фактор за успеха на проектите в областта на енергията от възобновяеми източници, както е посочено в Препоръка (ЕС) 2024/1343 на Комисията⁸. Професионален независим посредник **или съответен публичен орган, действащ като посредник**, може да ускори внедряването на големи инсталации за енергия от възобновяеми източници с мощност над 10 MW, като насърчава консултациите между разработчиците на проекти и местните общности, когато е уместно, преди и по време на процедурите по издаване на разрешения, с цел да се насърчи диалогът и да се постигне консенсус между съответните страни по време на целия процес и да се избегнат правни спорове. [...]

⁸ Препоръка (ЕС) 2024/1343 на Комисията от 13 май 2024 г. относно ускоряване на процедурите за издаване на разрешения за проекти за енергия от възобновяеми източници и съответна инфраструктура (ОВ L, 2024/1343, 21.5.2024 г., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reco/2024/1343/oj>).

- (7) Липсата на ресурси на издаващите разрешения органи, както и липсата на цифровизация на процедурите за издаване на разрешения и на достъпност до данни са пречки, които забавят процедурите за издаване на разрешения. Цифровизацията и подходящото използване на характеристиките на изкуствения интелект са ключови инструменти за ускоряване на процедурите и повишаване на ефективността за всички участващи страни. Това позволява по-бързо обработване на заявленията от съответните органи и дава възможност на организаторите на проекти да получат бърз достъп до ясна информация за стъпките и изискванията на процеса от самото начало, с което се осигурява прозрачност и мониторинг. Цифровизацията на процедурите за издаване на разрешения обаче изостава, тъй като често е разпръсната между процедурите и стъпките за издаване на разрешения от различни компетентни органи, а в повечето държави членки няма единен цифров процес⁹. Освен това често се използва повече от един цифров портал за обработка на едно и също заявление за проект, а оперативната съвместимост не винаги е гарантирана. Това води до голяма административна тежест за организаторите на проекти, ограничена вътрешна координация между органите, които се занимават с процедурите по издаване на разрешения на различни нива, липса на прозрачност относно статуса на заявлението и неяснота относно пречките, които забавят процедурите по издаване на разрешения. [...] **Наличието на [...]цифров портал или няколко свързани портала на национално равнище за всички стъпки от процедурите за издаване на разрешения за проекти в областта на енергията от възобновяеми източници, съхранението и енергийната мрежа, може да осигури [...] по-унифицирана цифровизация, оперативна съвместимост и прозрачност между различните издаващи разрешения органи в държавите членки и в крайна сметка да ускори процедурите за издаване на разрешения.**

⁹ Европейска комисия: Генерална дирекция „Енергетика“, COWI, Eclareon и Prognos, Monitoring the implementation of the Commission recommendation and guidance on speeding up permit-granting procedures for renewable energy and related infrastructure projects — Final report (Наблюдение на прилагането на препоръката и насоките на Комисията относно ускоряването на процедурите за издаване на разрешения за проекти за енергия от възобновяеми източници и съответната инфраструктура — окончателен доклад), Служба за публикации на Европейския съюз, 2025 г., стр. 31.

Този портал или портали може да даде възможност на заявителите да подават заявленията си и да проверяват техния статус, да ги отнасят към компетентните органи, а на органите — да ги обработват, като имат достъп до всички съответни данни и информация, без да са необходими междинни стъпки, изискващи документи на хартия. [...] Този портал или портали разполага с функции, включително на основата на изкуствен интелект, които дават възможност на единното звено за контакт, на други органи и на заявителите да проверяват статуса на заявлението и къде има забавяния, както и дали се спазват сроковете за издаване на разрешения. Освен това той следва да дава възможност за извличане на статистически данни, за да се проверява общият напредък на процедурите за издаване на разрешения в държавите членки. Форматът, избран за съхранение и предаване на съответните данни, събрани чрез портала или порталите, следва да бъде по целесъобразност оперативно съвместим. [...] Този портал или портали следва да улеснява задачите на единното звено за контакт, което следва да има достъп до всички съответни данни и информация. Държавите членки могат да използват съществуващия портал или портали, които обхващат стъпките на процеса на издаване на разрешения, като гарантират тяхната оперативна съвместимост, за да обхванат всички тези изисквания. Освен това достъпът до съответните екологични и геоложки данни и решения, налични в единния цифров портал, базиран на географска информационна система, посочен в член 10, параграф 3 от Регламент [xxxxx] на Европейския парламент и на Съвета, може да бъде гарантиран и чрез установяването на оперативна съвместимост с други съществуващи национални платформи.

За разработването на наличен цифров портал или портали може да е от полза обменът на добри практики в рамките на съответните форуми, както и техническата помощ, включително чрез инструмента за техническа подкрепа, създаден с Регламент (ЕС) 2021/240 на Европейския парламент и на Съвета, и мерките за изграждане на капацитет на равнището на Съюза.

- (8) Ускорените и съкратени срокове за издаване на разрешения трябва да бъдат съпътствани от допълнителни мерки, които да гарантират тяхната ефективност на практика. [...] Директива (ЕС) 2018/2001 въвежда мълчаливо одобрение за определени решения, а именно за [...] **междинни стъпки** от процедурата за издаване на разрешения в зони за ускорено внедряване на енергия от възобновяеми източници, както и за окончателните разрешения за всички малки слънчеви инсталации с мощност под 100 kW. Предвид необходимостта от ускоряване на внедряването на енергия от възобновяеми източници и факта, че реализацията на зоните за ускорено внедряване на енергия от възобновяеми източници е продължителен процес, е целесъобразно [...] **подобна мярка да се прилага и по отношение на процедурите за издаване на разрешения, приложими за проекти, разположени извън зоните за ускорено внедряване на енергия от възобновяеми източници. При тези процедури държавите членки следва да имат възможност да предвидят [...], че концепцията за [...] мълчаливо [...] одобрение се прилага за междинните административни стъпки, състоящи се от всички административни стъпки, предприети по време на цялата процедура за издаване на разрешения, включително организиране на консултация или искане на становищата от различни органи или служби, или окончателното решение. Разпоредбите на настоящата директива не засягат възможността държавите членки да одобрят с мълчаливо съгласие решения, свързани с околната среда, когато такава възможност е предвидена в техните правни системи [...]. За да се осигури ефективното прилагане на тази мярка и да се гарантират правата на трети лица на съдебна защита, компетентните органи следва да оповестят публично, че дадено решение е било прието мълчаливо.**

- (9) Преоборудването на съществуващите централи за енергия от възобновяеми източници може да допринесе в значителна степен за постигането на целите в областта на енергията от възобновяеми източници. Тъй като по-голямата част от съществуващите централи за енергия от възобновяеми източници **на сушата** са инсталирани на места със значителен потенциал за производство на енергия от възобновяеми източници, преоборудването може да гарантира продължаващото използване на тези обекти, като по този начин се гарантира ефективно земеползване и експлоатация на най-добрите възобновяеми енергийни ресурси. Това важи особено за вятърната енергия на сушата, като се има предвид, че в Европа много ветроенергийни паркове на сушата наближават края на договорите за подкрепа на производството на електроенергия и че 26 GW от съществуващите вятърни централи са в експлоатация от повече от 20 години¹⁰. Преоборудването включва допълнителни ползи, като например съществуваща връзка към електроенергийната мрежа, вероятна по-висока степен на обществено одобрение и информираност относно възможните въздействия върху околната среда. С оглед на това, че преоборудването на вятърните електроцентрали често води до намаляване на броя на инсталираните турбини на едно и също място, въздействието върху околната среда на тези вятърни електроцентрали е ограничено. Следователно изискванията за екологичен скрининг или оценка на въздействието върху околната среда следва да бъдат намалени или дори отменени, когато преоборудването на съществуваща вятърна електроцентрала не води до използване на допълнителна земна площ **извън периметъра на първоначалната инсталация**, увеличава общата мощност на инсталацията и отговаря на приложимите мерки за смекчаване на въздействието върху околната среда, установени за първоначалната вятърна електроцентрала. **Освен това, за да се даде възможност за продължаване на използването на най-добрите възобновяеми енергийни източници, възможността за преоборудване на проектите за енергия от възобновяеми източници не следва да бъде неоправдано ограничавана поради решения за промяна на използването на земята, където са разположени съществуващите централи за енергия от възобновяеми източници. Такъв би могъл да бъде случаят например, когато използването на такава земя е променено от промишлено на селскостопанско.**

¹⁰ WindEurope, 2024 Statistics and the outlook for 2025-2030 (Статистически данни за 2024 г. и прогнози за 2025—2030 г.).

- (10) Инсталациите за собствено потребление, включително тези за колективните потребители на собствена енергия, като например местни енергийни общности, също допринасят за намаляване на общото търсене на природен газ, за повишаване на устойчивостта на системата и за постигане на целите на Съюза в областта на енергията от възобновяеми източници. Не изглежда вероятно инсталирането на оборудване за слънчева енергия и съвместно разположени съоръжения за акумулиране на енергия с мощност под 100 kW да окаже значително неблагоприятно въздействие върху околната среда или върху енергийната мрежа и то не поражда опасения за безопасността. Освен това малките инсталации обикновено не се нуждаят от разширяване на мощността в точката на присъединяване към мрежата. За да ускорят още повече внедряването на маломощно оборудване за слънчева енергия и съвместно разположено оборудване за акумулиране на енергия, държавите членки не следва да изискват административни разрешения за тези инсталации, с изключение на разрешенията за свързване към електроенергийната мрежа, което вече се случва в няколко държави членки. Привеждането на законодателството на Съюза в съответствие с най-добрите съществуващи практики следва да даде възможност за допълнително ускоряване на внедряването на тези инсталации по хармонизиран начин. **Държавите членки могат да въведат задължение за информиране на съответните органи за инсталирането на това оборудване и съвместно разположени съоръжения за акумулиране на енергия за целите на регистрацията.** Инсталирането на оборудване за слънчева енергия и съвместно разположено оборудване за акумулиране на енергия с мощност над 100 kW в съществуващи или бъдещи изкуствени структури обикновено не поражда опасения, свързани с конкурентното използване на пространството или въздействието върху околната среда. Следователно по отношение на тези инсталации следва да има по-кратки процедури за издаване на разрешения и да те бъдат освободени, при наличието на подходящи предпазни мерки, от задължението за извършване на оценка на въздействието върху околната среда съгласно Директива 2011/92/ЕС на Европейския парламент и на Съвета¹¹.

¹¹ Директива 2011/92/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 13 декември 2011 г. относно оценката на въздействието на някои публични и частни проекти върху околната среда (ОВ L 26, 28.1.2012 г., стр. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2011/92/oj>).

(10a) Плъгин мини соларни системи са малки инсталации, които не изискват покривно пространство, лесно се инсталират и демонтират от ползвателите и като цяло са по-достъпни, като по този начин представляват алтернатива на традиционните соларни покривни инсталации, понеже са особено подходящи за осигуряване на собствено потребление на енергия от възобновяеми източници за определени категории клиенти, като например наематели или уязвими клиенти. Държавите членки следва да насърчават инсталирането на плъгин мини соларни системи в сградите, като оценяват и премахват необоснованите пречки пред тяхното внедряване и същевременно гарантират подходящи стандарти за сигурност и безопасност и стабилност на мрежата. Държавите членки могат да ограничат инсталирането на тези системи в определени райони или структури с цел опазване на културното или историческото наследство. Държавите членки могат също така да ограничат инсталирането на тези системи, ако те биха застрашили безопасността и стабилността на мрежата, например ако получената цялостна електрическа инсталация не отговаря на съответните технически спецификации за безопасност или ако координацията на защитите и ефективността на изключването не могат да бъдат гарантирани.

- (11) Енергията от възобновяеми източници играе ключова роля в декарбонизацията на енергийната система на Съюза, тъй като предлага незабавни решения за заместване на енергията от изкопаеми горива и допринася за намаляване на цените на енергията и повишаване на енергийната сигурност. Поради това издаването на разрешения за проекти за енергия от възобновяеми източници не следва да бъде блокирано твърде лесно само поради наличието на някакъв вид конфликт на интереси. Държавите членки следва да насърчат централите за енергия от възобновяеми източници и инфраструктурните активи, като например съвместно разположените и самостоятелните съоръжения за съхранение на енергия, както и свързаните с тях енергийни мрежи и зарядни станции, като разширят сегашната презумпция, приложима при конфликти на екологични интереси, с всички други конфликтни интереси, с изключение на свързаните с културното наследство, и когато е ясно, че тези конкурентни интереси трябва да получат предимство, въпреки значителните ползи от енергията от възобновяеми източници. **В тези случаи съответният орган не следва да прилага презумпцията.** Когато се приема, че проектите за енергия от възобновяеми източници са от по-висш обществен интерес в сравнение с интересите, които не са свързани с околната среда, първите следва да са приоритетни и да получават разрешения. За да се гарантира хармонизирано прилагане на тази оборима презумпция, на държавите членки не следва да се разрешава да въвеждат изключения при разглеждане на всички видове конфликти, включително екологични.

- (12) За да се ускори внедряването на енергия от възобновяеми източници, свързаните с нея активи и тяхното свързване към енергийната мрежа, е целесъобразно да се уточни също как могат да бъдат изпълнени останалите условия за прилагане на специфични дерогации, предвидени в законодателството на Съюза в областта на околната среда. По-специално за целите на приложимото законодателство на Съюза в областта на околната среда при оценката за наличието на задоволителни алтернативни решения на конкретния проект за енергия от възобновяеми източници, **тези ограничения на оценката на алтернативните решения следва да бъдат сведени до прилагането на специалните дерогации, предвидени в законодателството на Съюза в областта на околната среда. Държавите членки могат да определят различни правила за цялостната оценка на алтернативните решения в процедурата за издаване на разрешения. О[...]**бхватът на тази оценка следва да се ограничи до алтернативни решения, които гарантират постигането на същите цели като въпросния проект в същия или подобен срок и без това да води до значително по-високи разходи. При сравняване на срока и разходите за задоволителни алтернативни решения, компетентните органи следва да отчитат необходимостта от ускорено и икономически ефективно внедряване на енергията от възобновяеми източници в съответствие с приоритетите, определени в техните интегрирани национални планове в областта на енергетиката и климата и актуализациите им, представени съгласно Регламент (ЕС) 2018/1999 на Европейския парламент и на Съвета¹², както и очакваната скорост за постигане на тези приоритети. **Тези правила се прилагат само за целите на оценката на алтернативните решения, изисквани съгласно директивата за птиците, водите и местообитанията.**

¹² Регламент (ЕС) 2018/1999 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2018 г. относно управлението на Енергийния съюз и на действията в областта на климата, за изменение на регламенти (ЕО) № 663/2009 и (ЕО) № 715/2009 на Европейския парламент и на Съвета, директиви 94/22/ЕО, 98/70/ЕО, 2009/31/ЕО, 2009/73/ЕО, 2010/31/ЕС, 2012/27/ЕС и 2013/30/ЕС на Европейския парламент и на Съвета, директиви 2009/119/ЕО и (ЕС) 2015/652 на Съвета и за отмяна на Регламент (ЕС) № 525/2013 на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 328, 21.12.2018 г., стр. 1, ELI <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1999/oj>).

По подобен начин при прилагане на съответната дерогация, предвидена в Директива 92/43/ЕИО на Съвета¹³, е целесъобразно съответните органи да могат, в някои обосновани случаи, когато може да се докаже по обоснован начин, че съответният план или проект няма да засегне необратимо екологичните процеси, които са от съществено значение за поддържането на структурата и функциите на територията, че цялостната съгласуваност на мрежата „Натура 2000“ не е застрашена, екологичната цялост на обекта е запазена и е гарантирано високо равнище на защита на териториите от мрежата „Натура 2000“, да позволят компенсаторните мерки да се изпълняват успоредно с изпълнението на такъв план или проект.

- (13) Ускоряването на внедряването на самостоятелни съоръжения за акумулиране на енергия е от решаващо значение за повишаване на гъвкавостта на енергийната система и за осигуряване на интеграция на производството на енергия от възобновяеми източници в системата. Следователно самостоятелните съоръжения за съхранение на енергия следва да се ползват от ускорени процедури за издаване на разрешения. Не изглежда вероятно маломасштабните съоръжения за акумулиране на енергия с мощност под 100 kW да окажат значително неблагоприятно въздействие върху околната среда или енергийната мрежа и не се очаква те да породят опасения, свързани с конкурентното използване на пространството. С оглед на това е целесъобразно да се опростят процедурите за издаване на разрешения, приложими за този вид съхранение, като се премахнат всички административни разрешения, с изключение на разрешението за свързване към енергийната мрежа, и като се освободят тези инсталации, при наличието на подходящи предпазни мерки, от задължението да се извършва оценка на въздействието върху околната среда съгласно Директива 2011/92/ЕС. **Държавите членки могат да въведат задължение за информиране на съответните органи относно инсталирането на тези проекти за съхранение за целите на регистрацията.** Внедряването на системи за акумулиране на енергия с мощност над 100 kW също трябва да бъде ускорено. Поради това е целесъобразно да се рационализира процедурата за издаване на разрешения за тях, като се установи максимален общ срок от шест месеца, с изключение на помпено-акумулиращите водноелектрически централи, които трябва да отговарят на по-строги екологични изисквания и поради това изискват по-дълъг максимален общ срок.

¹³ Директива 92/43/ЕИО на Съвета от 21 май 1992 г. за опазване на естествените местообитания и на дивата флора и фауна (ОВ L 206, 22.7.1992 г., стр. 7, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/1992/43/oj>).

Тези правила следва да се прилагат за акумулирането на енергия, което не попада в обхвата на Директива (ЕС) 2024/1788¹⁴. За да се гарантира интеграция в системата на производството на енергия от възобновяеми източници, е необходимо да се увеличи гъвкавостта на източниците, по-специално на батериите на електрическите превозни средства, тъй като те могат да допринесат за разпределяне на върховото потребление на електроенергия и за намаляване на претоварването на електроенергийната мрежа. За да се постигне това, следва да се насърчава по-бързото и по-лесно внедряване на инфраструктура за зареждане, която да обхваща автомобили, микробуси, камиони, автобуси или мотоциклети, както и хибридни или изцяло електрически превозни средства. Както станциите за зареждане с променлив ток, така и тези за зареждане с постоянен ток следва да се ползват от ускорени процедури за издаване на разрешения, включително за разрешения за свързване към електроенергийната мрежа. Не изглежда вероятно маломощните зарядни станции с мощност под 100 kW да окажат значително неблагоприятно въздействие върху околната среда или електроенергийната мрежа и не се очаква те да породят опасения, свързани с конкурентното използване на пространството. С оглед на това е целесъобразно да се рационализират процедурите за издаване на разрешения, приложими за тези зарядни станции, като се премахнат всички административни разрешения, с изключение на разрешението за свързване към електроенергийната мрежа, и като се освободят тези инсталации, при наличието на подходящи предпазни мерки, от задължението за извършване на оценка на въздействието върху околната среда съгласно Директива 2011/92/ЕС. **Държавите членки могат да въведат задължение за информиране на съответните органи относно инсталирането на тези проекти за зарядни станции за целите на регистрацията.**

Инсталирането на зарядни станции с мощност над 100 kW също трябва да се ускори. Ето защо е целесъобразно да се рационализира процедурата за издаване на разрешения за тях, **ако такава процедура съществува в рамките на националната правна система**, като се установи максимален общ срок от шест месеца.

¹⁴ Директива (ЕС) 2024/1788 на Европейския парламент и на Съвета от 13 юни 2024 г. относно общите правила за вътрешните пазари на газ от възобновяеми източници, природен газ и водород, за изменение на Директива (ЕС) 2023/1791 и за отмяна на Директива 2009/73/ЕО (ОВ L, 2024/1788, 15.7.2024 г., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1788/oj>)

- (14) Получаването на разрешения за свързване към енергийната мрежа, **които могат да бъдат под формата на разрешение, разрешително, споразумение или договор**, е важна и често времеемка част от процедурите за изграждане и експлоатация на инсталации за енергия от възобновяеми източници. Следователно е целесъобразно да се рационализират допълнително сроковете, приложими за процедурите за свързване към електроенергийната мрежа, приложими за определени маломасштабни проекти за енергия от възобновяеми източници, съоръжения за съхранение и зарядни станции, както и за проекти за преоборудване и хибридизация на съоръжения за енергия от възобновяеми източници, както и да се въведат ясни правила относно задълженията на операторите на системи по време на процедурите за издаване на разрешения.
- (14a) Въвеждането на съответните процедури за свързване към мрежата и свързаните с тях срокове следва да даде възможност за **ефективен и навременен достъп до мрежата в съответствие с член 6 от Директива (ЕС) 2019/944, съгласно приложимата национална рамка, включително в ситуации на претоварване на мрежата.**
- (14б) Хибридизацията на централи за енергия от възобновяеми източници има значителен потенциал да допринесе за подобряване на интеграцията на енергийната система и за постигане на целите в областта на енергията от възобновяеми източници чрез съчетаване на множество технологии за енергия от възобновяеми източници, например чрез добавяне на електролизьор или вятърни турбини към съществуваща слънчева фотоволтаична инсталация или съчетаване на производството на енергия от възобновяеми източници със съхранение. Хибридизацията на централите използва полезните взаимодействия и взаимното допълване на различните възобновяеми енергийни източници, като по този начин се гарантират по-стабилни енергийни доставки и се дава възможност за въвеждане на гъвкавост в енергийната система чрез комбиниране на производството и съхранението. Освен това съчетаването на различни технологии за енергия от възобновяеми източници или енергия от възобновяеми източници със съхранение в съществуващи обекти позволява да се извлекат ползи от съществуващите връзки към мрежата и необходимата инфраструктура и намалява необходимостта от нови оценки на земята и общи екологични оценки на проектите.

- (15) В доклада на Драги относно конкурентоспособността на ЕС и в Плана за действие за енергия на достъпни цени¹⁵ се признава положителното въздействие на неотдавнашните реформи за ускоряване на процедурите за издаване на разрешения. В тях също се подчертава обаче, че дългите и несигурни процедури за издаване на разрешения за енергийните мрежи са основна пречка пред по-бързото изграждане на необходимите нови мощности, които да осигурят инвестиции в чиста енергия и да намалят енергийните разходи в ЕС. Въпреки че съществуват специфични правила за процедурите по издаване на разрешения съгласно Директива (ЕС) 2018/2001, Директива (ЕС) 2024/1788 на Европейския парламент и на Съвета¹⁶ и Регламент (ЕС) 2022/869 на Европейския парламент и на Съвета¹⁷, тези режими не обхващат активите от инфраструктурата на общата електроенергийна мрежа. Поради това в Директива (ЕС) 2019/944 трябва да бъдат предвидени общи изисквания относно процедурите за издаване на разрешения за инфраструктурата на електропреносната и електроразпределителната система, по-специално под формата на изисквания към държавите членки да гарантират максимална продължителност на тези процедури и да установят изисквания, които спомагат за спазването на тези срокове. Регламент (ЕС) 2022/869 и Директива (ЕС) 2018/2001 съдържат правила за издаване на разрешения за определени енергийни проекти. В случай на противоречие между тези правила и правилата, установени в настоящата директива за издаване на разрешения за определени електроенергийни проекти, първите имат предимство.

¹⁵ Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите „План за действие за енергия на достъпни цени. Отключване на истинската стойност на нашия енергиен съюз за осигуряване на финансово достъпна, ефективно произвеждана и чиста енергия за всички европейци“ (COM/2025/79 final).

¹⁶ Директива (ЕС) 2024/1788 на Европейския парламент и на Съвета от 13 юни 2024 г. относно общите правила за вътрешните пазари на газ от възобновяеми източници, природен газ и водород, за изменение на Директива (ЕС) 2023/1791 и за отмяна на Директива 2009/73/ЕО ([OB L, 2024/1788, 15.7.2024 г.](#), ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1788/oj>).

¹⁷ Регламент (ЕС) 2022/869 на Европейския парламент и на Съвета от 30 май 2022 г. относно указания за трансевропейската енергийна инфраструктура, за изменение на регламенти (ЕО) № 715/2009, (ЕС) 2019/942 и (ЕС) 2019/943 и на директиви 2009/73/ЕО и (ЕС) 2019/944 и за отмяна на Регламент (ЕС) № 347/2013 ([OB L 152, 3.6.2022 г., стр. 45](#), ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2022/869/oj>).

- (16) Липсата на ресурси в националните органи и ограничената цифровизация на процедурите за издаване на разрешения водят до забавяния в издаването на разрешения за инфраструктурата на електроенергийната система и производствените активи. Държавите членки следва да гарантират, че тези органи разполагат с подходящи човешки, финансови и технически ресурси, включително умения, както и с инструменти и системи за цифрово управление, които им дават възможност да вземат решения в сроковете, предвидени в директивата.
- (17) Процедурите за издаване на разрешения съгласно Директива (ЕС) 2019/944 следва да бъдат ясни, ефикасни и прозрачни и да съответстват на изпълнението на съществуващия план за развитие на разпределителната мрежа и на десетгодишния план за развитие на преносната мрежа. Ето защо от държавите членки се очаква да установят и публикуват обективни и недискриминационни критерии и процедури за издаване на разрешения, които отчитат, наред с другото, безопасността и сигурността на електроенергийната система, земеползването, енергийната ефективност, специфичните характеристики на заявителя за разрешение, намаляването на емисиите, значението на ускореното внедряване на енергийната инфраструктура за постигане на неутралност по отношение на климата и алтернативите на проекта.
- (18) Предвид неотложността на изграждането на електроенергийни инфраструктури, от държавите членки се очаква да гарантират, че процедурите за издаване на разрешения отчитат характеристиките на даден проект при оценяване на необходимостта или липсата на такава от извършване на оценки, включително екологични оценки, или провеждане на проучвания, издаване на разрешения или изготвяне на доклади. Компетентните национални органи следва да ограничат оценките и исканията за информация от организаторите до строго необходимото и да избягват дублиране при всеки възможен случай.

- (19) За да се повиши предвидимостта и сигурността по отношение на продължителността и разходите на процедурите по издаване на разрешения съгласно Директива (ЕС) 2019/944, исканията за информация и документация от заявителите следва да бъдат конкретни, специфични и ограничени във времето. В тази връзка държавите членки следва да гарантират, че националните органи изискват от заявителите съответната информация за издаване на разрешението в предварително определен срок, считано от датата на получаване на заявлението, и конкретно определят съдържанието и подробностите на всяка изисквана информация или данни. След този период исканията за информация следва да се ограничават до липсваща информация, която е била предварително установена или поискана от органа, или до информация, която не е могла да бъде поискана по-рано, тъй като се отнася до съществена промяна в обстоятелствата, настъпила след подаването на заявлението за издаване на разрешение за проекта.
- (20) Като се спазват принципът на субсидиарност, националните компетенции и процедури, в Директива (ЕС) 2019/944 следва да се определи ясен срок за вземане на решение от съответните органи, което да стимулира ефективното определяне и провеждане на процедурите, водещи до внедряването на електроенергийни мрежи. Все пак държавите членки могат да се стремят към съкращаване на процедурите за издаване на разрешения, когато това е възможно, особено по отношение на проекти за обновяване, модернизиране или преоборудване на съществуващата инфраструктура на преносната система и изграждането на нова инфраструктура на разпределителната система, за които може да не се изисква толкова сложна процедура за издаване на разрешения, колкото за нова преносна инфраструктура.

- (21) В съответствие с неотложната необходимост от внедряване на електроенергийни мрежи за постигане на енергийните и климатичните цели на Съюза и обвързване на сроковете за процедурите по издаване на разрешения с мерки, които гарантират тяхната ефективност на практика, държавите членки [...] **следва да имат възможност да предвидят, че [...] концепцията за мълчаливо одобрение се прилага към [...]междинните административни [...]стъпки, отнасящи се до процедурата за издаване на разрешения за проекти за електроенергийни мрежи, състоящи се от всички административни стъпки, предприети по време на цялата процедура за издаване на разрешения, включително организиране на консултация или искане на становище от различни органи или служби, или за окончателното решение. Разпоредбите на настоящата директива не засягат възможността държавите членки да одобрят с мълчаливо съгласие решения, свързани с околната среда, когато такава възможност е предвидена в техните правни системи. [...]** За да се осигури ефективното прилагане на тази мярка и да се гарантират правата на трети лица на съдебна защита, компетентните органи следва да оповестят публично всички приети решения [...].

- (22) С цел да се намали сложността, да се повиши ефективността и прозрачността и да се насърчи сътрудничеството между държавите членки следва да бъдат създадени звена за контакт за операторите на електропреносни или електроразпределителни системи, които да насърчават проектите за електропреносни мрежи или други мрежови активи, докато бъде взето решение. Тези звена за контакт ще отговарят за улесняването и насочването на кандидатите през процедурите за издаване на разрешения, свързани с този тип инфраструктура. **Без да се засягат изискванията съгласно конституционния ред на съответната държава членка, [...] в духа на опростяването и с оглед повишаване на ефективността, когато е целесъобразно и осъществимо, [...] дадена държава членка може да съсредоточи тази отговорност в едно единно звено за контакт, което може да бъде [...] националните компетентни органи, посочени в член 8 от Регламент (ЕС) 2022/869, или звената за контакт, посочени в член 16 от Директива (ЕС) 2018/2001, тъй като тези органи вече изпълняват такава роля по отношение съответно на издаването на разрешения съответно за инфраструктурни проекти от общ интерес и проекти от взаимен интерес, както и за проекти за енергия от възобновяеми източници.** При обединяването на тези роли държавите членки **гарантират, че има само едно единно звено за контакт на съответното административно равнище, и предоставят инструменти, които да помогнат на организаторите на проекти да идентифицират подходящото създадено или определено звено за контакт. Освен това държавите членки следва да обърнат специално внимание на това да се гарантира, че звената за контакт разполагат с достатъчно персонал и с необходимите ресурси и капацитет за изпълнение на задачите, за които отговарят.**

- (23) Поради ролята си за интегриране на активи за енергия от възобновяеми източници, решения за гъвкавост, акумулиране на енергия и улесняване на електрификацията като цяло, инфраструктурата на системите за пренос или разпределение на електроенергия е от съществено значение за постигането на неутралност по отношение на климата. С оглед на ключовата роля на инфраструктурата на електроенергийната система за постигане на неутралност по отношение на климата, при необходимите оценки за всеки отделен случай държавите членки следва да приемат, че инфраструктурата на електропреносната или електроразпределителната система, включително храненето от наземната електрическа мрежа в пристанищата, е от по-висш обществен интерес и служи на общественото здраве и безопасност, [...] освен в случаите, свързани с културното наследство [...], когато има ясни доказателства, че тези проекти имат значителни неблагоприятни въздействия върху околната среда, които не могат да бъдат смекчени или компенсирани, **и когато е очевидно, че тези противоречащи си интереси трябва да имат приоритет въпреки важните ползи от инфраструктурата на електроенергийната система. В тези случаи съответният орган не следва да прилага презумпцията.** Инфраструктурата на системите за пренос или разпределение на електроенергия, за която се счита, че е от по-висш обществен интерес в сравнение с интересите, които не са свързани с околната среда, следва да бъде приоритетна и да получава разрешения възможно най-бързо.

- (24) С цел ускоряване на внедряването на електроенергийните мрежи е целесъобразно да се уточни как могат да бъдат изпълнени условията за прилагане на конкретни дерогации, предвидени в законодателството на Съюза в областта на околната среда. По-специално, когато се преценява дали съществуват задоволителни алтернативни решения на проекта за електроенергийна мрежа, **тези ограничения на оценката на алтернативните решения следва да бъдат сведени до прилагането на специалните дерогации, предвидени в законодателството на Съюза в областта на околната среда. Държавите членки могат да определят различни правила за цялостната оценка на алтернативните решения в процедурата за издаване на разрешения. О[...]**бхватът на такава оценка следва да се ограничи до алтернативни решения, които гарантират постигането на същата цел в същия или подобен срок и които не водят до значително по-високи разходи. При сравняване на срока и разходите за задоволителни алтернативни решения компетентните органи следва да отчитат необходимостта от ускорено и икономически ефективно внедряване на енергията от възобновяеми източници в съответствие с приоритетите, определени в техните интегрирани национални енергийни и климатични планове и актуализациите им, представени съгласно Регламент (ЕС) 2018/1999. **Тези правила се прилагат само за целите на оценката на алтернативните решения, изисквани съгласно директивите за птиците, водите и местообитанията.**

По подобен начин при прилагане на съответната дерогация, предвидена в Директива 92/43/ЕИО, е целесъобразно съответните органи да могат, в някои обосновани случаи, когато може да се докаже по обоснован начин, че съответният план или проект няма да засегне необратимо екологичните процеси, които са от съществено значение за поддържането на структурата и функциите на територията, че цялостната съгласуваност на мрежата „Натура 2000“ не е застрашена, екологичната цялост на обекта е запазена и е гарантирано високо равнище на защита на териториите от мрежата „Натура 2000“, да позволят компенсаторните мерки да се изпълняват успоредно с изпълнението на плана или проекта.

- (25) Поради спешността на внедряването на енергийна инфраструктура, важноста на рационализирането на процедурите за издаване на разрешения и факта, че екологичните оценки представляват стъпката с най-дълъг срок в процедурите за издаване на разрешения, е важно извършването на такива оценки да се сведе до минимум, без да се застрашава опазването на околната среда. Обновяването, модернизирането или преоборудването на съществуващата инфраструктура на преносната и разпределителната система, както и изграждането на нова инфраструктура на разпределителната система са проекти, които обикновено имат минимално въздействие върху околната среда. Проектите за обновяване, модернизиране или преоборудване обикновено са с ограничен мащаб и засягат само част от съществуващите активи, за които вече е направена оценка на въздействието върху околната среда. В резултат на това въздействието на такива проекти често се ограничава до строителните работи, като експлоатацията на актива има същото или дори по-малко въздействие от експлоатацията на проекта, към който е насочен. От друга страна, разпределителните системи, поради по-малкия размер на проектите, по-ниското напрежение на активите и тенденцията да се развиват в застроени райони, по-близо до потребителите, обикновено не оказват значително въздействие върху околната среда. Поради това, за да се ускори внедряването на инфраструктурата на електроенергийната система и да се постигнат целите за неутралност по отношение на климата и енергията от възобновяеми източници, на държавите членки следва да се разреши при определени условия да освобождават по основателни причини проектите, посочени в настоящото съображение, от оценки на въздействието върху околната среда и от съответни оценки, както и от оценка на тяхното въздействие върху опазването на видовете съгласно член 12, параграф 1 от Директива 92/43/ЕИО¹⁸ и член 5 от Директива 2009/147/ЕО¹⁹.

¹⁸ Директива 92/43/ЕИО на Съвета от 21 май 1992 г. за опазване на естествените местообитания и на дивата флора и фауна ([ОБ L 206, 22.7.1992 г., стр. 7](#), ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/1992/43/oj>).

¹⁹ Директива 2009/147/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 30 ноември 2009 г. относно опазването на дивите птици ([ОБ L 20, 26.1.2010 г., стр. 7](#), ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2009/147/oj>).

- (26) Ползите от внедряването на електроенергийна инфраструктура по отношение на намаляването на емисиите на азот значително надвишават разходите за минималните емисии, които възникват при нейното изграждане. Поради това държавите членки следва да гарантират, че бързото внедряване на електроенергийна инфраструктура по никакъв начин не се ограничава от временните емисии, които възникват в резултат на нейното изграждане.
- (27) Планирането на националната преносна мрежа, отразяващо развитието на политиката в областта на климата и енергетиката и свързаните с това промени в потреблението и производството, е от решаващо значение за успеха на електрификацията и енергийния преход като цяло. Съществуващите изисквания по член 51 от Директива (ЕС) 2019/944 обаче се прилагаха само за определени оператори на преносни системи и не предвиждаха достатъчно дълъг период на планиране, за да се отчетат инвестициите за задоволяване на прогнозираните бъдещи нужди. Важно е разширяването на преносната система да обхваща хоризонт от поне петнадесет години и да отчита приоритетното използване на гъвкавост по отношение на неизкопаемите горива, безжични решения и други алтернативи на разширяването на системата, да се основава на съвместен сценарий, разработен с други оператори на системи от различни сектори, и да е съгласувано с централния сценарий в рамките на десетгодишния план за развитие на мрежата на равнище Съюз. За да се гарантира прозрачност и по-добро включване на потребителите на енергийната мрежа, включително секторите на производството, промишлеността, данните и транспорта, в планирането на мрежата, във връзка с член 55 от Директива (ЕС) 2024/1788 се изисква също така провеждане на консултации с тях на ранен етап по време на съвместния процес на разработване на сценарии, за да се даде възможност за инвестиции за задоволяване на прогнозираните бъдещи нужди.

- (28) С оглед на измененията в Директиви (ЕС) 2018/2001 и (ЕС) 2019/944, както и на съпътстващите изменения в Регламент (ЕС) 2022/869 Комисията следва да въведе единен подход към процедурите за издаване на разрешения за енергийни проекти. Въпреки че в Директива (ЕС) 2024/1788 се въвеждат мерки за опростяване и рационализиране на административните процедури за издаване на разрешения, е необходимо целенасочено изменение, за да се гарантира хармонизиран подход и да се осигури прилагането на последователна рамка на равнището на Съюза.
- (29) Липсата на ресурси в националните органи и ограничената цифровизация на процедурите за издаване на разрешения водят до забавяния в издаването на разрешения за съоръжения за природен газ, съоръжения за производство на водород и инфраструктура за водородни системи. Държавите членки следва да гарантират, че тези органи разполагат с необходимите човешки, финансови и технически ресурси, включително умения, както и с инструменти и системи за цифрово управление, които им дават възможност да вземат решения в сроковете, предвидени в директивата.
- (30) За да се повиши предвидимостта и сигурността по отношение на продължителността и разходите на процедурите по издаване на разрешения съгласно Директива (ЕС) 2024/1788, исканията за информация и документация от заявителите следва да бъдат конкретни, специфични и ограничени във времето. В тази връзка държавите членки следва да гарантират, че националните органи изискват от заявителите съответната информация за издаване на разрешението в предварително определен срок, считано от датата на получаване на заявлението, и конкретно определят съдържанието и подробностите на всяка изисквана информация или данни. След този период исканията за информация следва да се ограничават до липсваща информация, която е била предварително установена или поискана от органа, или до информация, която не е могла да бъде поискана по-рано, тъй като се отнася до съществена промяна в обстоятелствата, настъпила след подаването на заявлението за издаване на разрешение за проекта.

- (31) По отношение на процедурите за одобрение съгласно Директива (ЕС) 2024/1788, в съответствие с важността на осигуряването на бързо внедряване на водородни съоръжения и инфраструктура за водородни системи и спазването на сроковете, установени в [...] **директивата, държавите членки [...] следва да имат възможност да предвидят, че [...] концепцията за мълчаливо одобрение се прилага към [...]междинните административни стъпки, [...] отнасящи се до такива проекти, , състоящи се от всички административни стъпки, предприети по време на цялата процедура за издаване на разрешения, включително организиране на консултация или искане на становище от различни органи или служби, или [...] за окончателното решение. Разпоредбите на настоящата директива не засягат възможността държавите членки да одобрят с мълчаливо съгласие решения, свързани с околната среда, когато такава възможност е предвидена в техните правни системи [...]. [...] За да се осигури ефективното прилагане на тази мярка и да [...] се гарантират правата на трети лица на съдебна защита, компетентните органи следва да оповестяват публично всички приети решения [...].**
- (32) В духа на опростяването държавите членки могат да сметат за целесъобразно и по-ефективно да централизират ролята на единното звено за контакт съгласно задължението по Директива (ЕС) 2024/1788 в националните компетентни органи, посочени в член 8 от Регламент (ЕС) 2022/869, тъй като тези органи вече изпълняват такава роля по отношение на процедурите за издаване на разрешения за инфраструктурни проекти от общ интерес и проекти от взаимен интерес. При обединяването на тези роли държавите членки следва да обърнат специално внимание на това да се гарантира, че звената за контакт разполагат с достатъчно персонал и с необходимите ресурси и капацитет за изпълнение на задачите, за които отговарят.

- (33) [...] Наличието на цифров портал или ако е приложимо, няколко свързани портала на национално равнище за всички стъпки от процедурите за издаване на разрешения [...], може да осигури [...] [...] унифицирана цифровизация, оперативна съвместимост и прозрачност между различните издаващи разрешения органи в държавите членки и в крайна сметка да ускори процедурите за издаване на разрешения. Когато е създаден повече от един портал, се осигурява свързаност между порталите, при условие че всеки портал пренасочва потребителите или включва препратки към другите съответни портали. Държавите членки запазват свободата си да прилагат по-висока степен на взаимосвързаност, оперативна съвместимост и комуникация между порталите.
- (33а) Няколко разпоредби на настоящата директива въвеждат прагове за мощността, изразени във „ватове“, а държавите членки, в които трифазните връзки не са стандартният вид връзка, следва да прилагат еквивалентни стойности на мощността за връзките.
- (33б) Възможността държавите членки да предвиждат изключения по отношение на нова инфраструктура на електропреносната или електроразпределителната система, не следва да засяга защитата на водните обекти, използвани за питейна вода или натурална минерална вода, поради което задълженията по отношение на такива водни обекти продължават да се прилагат.

(33в) На държавите членки следва да бъде разрешено да предоставят допълнителни изключения за по-малки затворени разпределителни системи. Това улеснява ефективното използване на съществуващата енергийна инфраструктура на промишлени и търговски обекти или обекти, предлагащи съвместни услуги, или на малки разпределителни системи в ограничени жилищни обекти, където споделеното местно производство и разпределение играят все по-голяма роля в енергийния преход. С оглед на ограниченото им значение за конкуренцията, на държавите членки следва да бъде разрешено да не третират операторите на тези системи като оператори на разпределителни системи, при условие че клиентите запазват основните си права съгласно Директива (ЕС) 2019/944 и са въведени предпазни мерки за избягване на отрицателното въздействие върху справедливото разпределение на разходите за мрежата, сигурността на мрежата или разработването на схеми или услуги за гъвкавост. Клиентите следва също така да бъдат ефективно защитени срещу неправомерно или дискриминационно поведение на оператора на затворена разпределителна система, наред с другото, чрез регулаторен мониторинг и прилагане на правилата от регулаторните органи.

ПРИЕХА НАСТОЯЩАТА ДИРЕКТИВА:

Член 1

Изменения на Директива (ЕС) 2018/2001

Директива (ЕС) 2018/2001 се изменя, както следва:

(1) в член 2 във втория параграф се вмъкват следните точки 10а)—10е):

10а) „плъгин мини соларни системи“ са фотоволтаични енергийни системи с мощност до 800 вата, които се свързват към микроинвертор и се включват директно в щепселна кутия по национален стандарт, през която захранват вътрешната електроенергийна система на сградата.

10б) „самостоятелно съоръжение за акумулиране на енергия“ означава съоръжение за акумулиране на енергия, което не е комбинирано със съоръжение за производство на енергия, с изключение на съхранението на енергия, попадащо в обхвата на Директива (ЕС) 2024/1788;

10в) „зарядна станция“ означава зарядна станция съгласно определението в член 2, точка 52 от Регламент (ЕС) 2023/1804;

10г) „хибридизация“ означава преобразуването на централа за енергия от възобновяеми източници, която не е хибридна централа, в хибридна централа зад същата точка на свързване;

10д) „хибридна централа“ означава централа за енергия от възобновяеми източници, която комбинира няколко технологии за енергия от възобновяеми източници или която комбинира една или повече технологии за енергия от възобновяеми източници с акумулиране на енергия;

10е) „[...]разрешение за свързване към електроенергийната мрежа“ означава резултатът от процедурата от подаването на пълното заявление за свързване към електроенергийната мрежа от разработчика на проекта до вземането на решение от оператора на системата за това дали проектът може да бъде свързан към електроенергийната мрежа;

(2) в член 15в се добавят следните параграфи 6 и 7 [...]:

„6. Държавите членки се стремят да не **изключват развитието на енергията от възобновяеми източници и свързаната с нея инфраструктура в [...]** големи зони, [...] поради екологични причини, включително с цел опазване на ландшафта, освен ако могат да докажат, че тези видове централи и свързаната с тях инфраструктура биха довели до необратими щети в зоната, които не могат да бъдат смекчени или компенсирани по време на екологичната оценка съгласно Директива 2011/92/ЕС и, когато е приложимо, съответната оценка съгласно член 6, параграф 3 от Директива 92/43/ЕИО“; **Настоящият параграф се прилага, без да се засягат съображенията, свързани с националната отбрана.**

7. Държавите членки могат да удължат прилагането на параграф 4 до 31 декември 2027 г. в обосновани случаи или ако е необходимо поради административни или технически ограничения за конкретни райони, определени като райони, подходящи за ускорено внедряване на един или повече видове технологии за енергия от възобновяеми източници;

(3) в член 15г се добавят следните параграфи 3 и 4:

„3. Държавите членки приемат мерки, за да гарантират, че част от ползите от проектите за енергия от възобновяеми източници с инсталирана мощност над 10 MW се прехвърлят пряко или непряко на местните граждани и общности, намиращи се в близост до тези проекти. **Държавите членки могат да прилагат различни мерки за подялбата на ползите в зависимост от конкретната технология, местоположение и размер на проекта и от това дали той е проект за потребление на собствена електрическа енергия от възобновяеми източници.**

Държавите членки могат да изключат конкретни технологии от задължението за приемане на мерки за подялба ползите в случаите, когато технологията не е достатъчно развита, за да понесе допълнителни финансови тежести, или конкретни технологии, които не са основни фактори за националния принос към целта на Съюза за 2030 г. в областта на енергията от възобновяеми източници съгласно техните интегрирани национални планове в областта на енергетиката и климата, представени съгласно членове 3 и 14 от Регламент (ЕС) 2018/1999.

4. Държавите членки [...] **могат да определят** [...] независим посредник, който да насърчава диалога между разработчика на проекта и широката общественост по отношение на проекти за енергия от възобновяеми източници с инсталирана мощност над 10 MW. **Посредникът е независима трета страна, която може да бъде публичен орган, и няма финансови интереси, свързани с разработчика на проекта.** Посредникът се намесва само по искане на някоя от съответните страни и:
- а) улеснява обществените консултации, когато е необходимо, включително ранни консултации по време на фазата преди подаване на заявлението за разрешение;
 - б) се ангажира да намери решения на евентуалните опасения, изразени от местните общности.
 - в) осигурява подкрепа и прозрачност при избора на вида мярка за подялба на ползите, когато е уместно.

Държавите членки могат да определят такса, която се заплаща от разработчиците на проекти, за да се финансират услугите на посредника.“;

- (4) Член 16 се изменя, както следва:

- а) в параграф 3 се заличава следното изречение:

„Заявителите имат право да представят съответните документи в цифров формат.“

б) добавя се следният параграф 3а:

„3а. Държавите членки [...] могат да създадат [...] цифров портал **или свързани портали** на национално равнище за всички стъпки от процедурите за издаване на разрешения за проекти в областта на енергията от възобновяеми източници, съхранението и енергийните мрежи.

Заявителите подават заявления за разрешение и всички необходими документи за процедурата за издаване на разрешения [...] през [...] цифровия портал **или свързаните портали**. [...] Цифровият портал **или свързаните портали** разпределят автоматично заявленията за издаване на разрешения към компетентните органи, които обработват съответните заявления и документи в електронен формат и взаимодействат пряко със заявителите в [...] цифровия портал **или свързаните портали**.

[...] Цифровият портал **или свързаните портали** включва функции, които дават възможност на заявителя да бъде информиран за всички стъпки от процедурата по издаване на разрешение, за статуса на процедурата и за решенията на компетентните органи, както и да проверява спазването на сроковете за издаване на разрешение, определени в настоящата директива. [...] Цифровият портал **или свързаните портали** [...] **могат да осигуряват** достъп до съответните данни и решения в областта на околната среда и геологията, които са налични в единния цифров портал, базиран на географска информационна система, посочена в член 10, параграф 3 от Регламент [xxxxx] на Европейския парламент и на Съвета.

В [...] цифровия портал **или свързаните портали** се публикуват годишни статистически данни относно продължителността на процедурите за издаване на разрешения, като се посочват ясно различните стъпки на процедурата за издаване на разрешения и тяхната продължителност. Тези данни са обществено достъпни.

Единното звено или звена за контакт, посочени в параграф 3, имат достъп до всички съответни данни и информация, налични в портала, за да изпълняват своите задължения.

(5) Член 16б

се изменя, както следва:

а) [...]

[...]

б) добавя се следният параграф 3:

„3. В процедурата за издаване на разрешения, посочена в параграфи 1 и 2, втора алинея, държавите членки [...] **могат да предвидят**, че липсата на отговор от страна на съответните компетентни органи или субекти в рамките на установения срок води до конкретни **междинни административни** стъпки, които се считат за одобрени, с изключение на решенията, свързани с околната среда, **освен ако такава възможност не е предвидена в техните правни системи**, и разрешенията за свързване към енергийната мрежа [...]. Всички решения се оповестяват публично **в съответствие с приложимото право**.[...]

(6) член 16в се изменя, както следва:

а) параграф 1 се заличава;

б) вмъква се следният параграф 2б:

„ 2б[...] В рамките на ограниченията, разрешени от националния конституционен ред, и без да се засягат изключителните правомощия на автономните регионални и местни органи в областта на земеползването и пространственото планиране, когато държавите членки променят статута на земя, на която е разположена инсталация за енергия от възобновяеми източници, те гарантират, че тази инсталация все още може да бъде преоборудвана.“;

в) добавя се следният параграф 4:

„4. Когато преоборудването на инсталации за вятърна енергия увеличава общата мощност на инсталацията, без да се използва допълнителна земна площ, намалява общия брой на инсталираните турбини и е в съответствие с приложимите мерки за смекчаване на въздействието върху околната среда, установени за първоначалната инсталация за вятърна енергия, проектът се освобождава от всички приложими изисквания за провеждане на процес на скрининг съгласно член 16а, параграф 4, за да се определи дали по отношение на проекта се изисква оценка на въздействието върху околната среда съгласно член 4, параграф 2 от Директива 2011/92/ЕС или член 5 от Регламент [xxxxx] на Европейския парламент и на Съвета, или за извършване на оценка на въздействието върху околната среда съгласно член 4, параграф [...]2 от Директива 2011/92/ЕС.“; Освобождаването се прилага, без да се засягат съображенията, свързани с националната сигурност, и промените в пространственото планиране.

Когато преоборудването на инсталации за вятърна енергия не отговаря на изискванията по първа алинея, се прилага параграф 2 от настоящия член.

(7) член 16г се изменя, както следва:

а) параграф 1 се заменя със следното:

„1. Държавите членки гарантират, че продължителността на посочената в член 16, параграф 1 процедура за издаване на разрешения за инсталирането на оборудване за слънчева енергия и на съвместно разположени съоръжения за акумулиране на енергия с обща инсталирана мощност над 100 kW в съществуващи или бъдещи изкуствени конструкции, с изключение на изкуствени водни площи, не надхвърля три месеца, при условие че основното предназначение на тези изкуствени конструкции не е производството на слънчева енергия или акумулирането на енергия. Чрез дерогация от член 4, параграф 2 от Директива 2011/92/ЕС и от приложение II, точка 3, букви а) и б), прилагани самостоятелно или във връзка с точка 13, буква а) от същата директива, инсталирането на оборудване за слънчева енергия и на съвместно разположени съоръжения за акумулиране на енергия, посочени в параграфи 1 и 2 от същия член, се освобождава от изискването за извършване на специална оценка на въздействието върху околната среда съгласно член 2, параграф 1 от Директива 2011/92/ЕС, ако това изискване е приложимо.“

б) параграф 2 се заменя със следното:

„Държавите членки не изискват административни разрешения, включително по отношение на екологичните аспекти, с изключение на разрешенията за свързване към електроенергийната мрежа, за инсталиране на съоръжения за слънчева енергия и за съвместно разположени съоръжения за акумулиране на енергия с обща инсталирана мощност от 100 kW или по-малко. Без да се нарушава параграф 1, държавите членки ограничават прилагането на настоящия параграф в зоните по „Натура 2000“ и в други зони, които са обект на национални схеми за защита, както и в защитени зони на културното или историческото наследство“; **Държавите членки могат да установят задължение за уведомяване за инсталирането на това оборудване и съвместно разположените съоръжения за акумулиране на енергия.**

в) добавят се следните параграфи 3 и 4:

„3. Държавите членки могат да изключат определени зони от прилагането на параграфи 1 и 2 с цел опазване на културното или историческото наследство, интересите на националната **отбрана и сигурност** или по причини, свързани с безопасността или със сигурността на мрежата.

4. Без да се засягат всички необходими мерки за гарантиране на сигурността, безопасността или стабилността на енергийната мрежата, държавите членки премахват регулаторните и нерегулаторните пречки, които засягат инсталирането на плъгин мини соларни системи с мощност до 800 W във и върху сгради.“; Държавите членки могат да ограничат прилагането на настоящия параграф, когато са установени рискове, подкрепени с доказателства, свързани с това, че оборудването, предлагано на пазара, или произтичащата от него цялостна електрическа инсталация не отговарят на съответните технически спецификации или стандарти, включително когато координацията на защитите и ефективността на изключването не могат да бъдат гарантиране.

(8) член 16е се изменя, както следва:

- а) последните две изречения се заличават;
- б) добавят се следните параграфи:

„До постигането на неутралност по отношение на климата държавите членки гарантират, че в рамките на процедурата по издаване на разрешения се счита, че планирането, строителството и експлоатацията на съоръжения и инсталации за производство на енергия от възобновяеми източници, както и тяхното свързване към енергийната мрежа, самата свързана енергийна мрежа, съоръженията за съхранение и зарядните станции са от по-висш обществен интерес и в такъв случай им се дава приоритет при балансиране на законните интереси, различни от посочените в първия параграф. Държавите членки могат да изключат прилагането на тази презумпция с цел опазване на културното наследство въз основа на правни критерии, за да се гарантира хармонизирано прилагане, **и в интерес на националната отбрана и сигурност;**

Държавите членки могат да прилагат презумпциите, установени в първа и втора алинея, в процедурите за пространственото планиране.

(9) вмъкват се следните членове 16ж—16[...]й:

„Член 16ж

Липса на алтернативни или задоволителни решения и прилагане на компенсаторни мерки [...]

1. Когато се преценява дали съществуват задоволителни алтернативни решения за проекти на централи за енергия от възобновяеми източници, за свързването на такива централи към енергийната мрежа, самата енергийна мрежа и съоръженията за съхранение за целите на член 6, параграф 4 и член 16, параграф 1 от Директива 92/43/ЕИО, член 4, параграф 7, буква г) от Директива 2000/60/ЕО и член 9, параграф 1 от Директива 2009/147/ЕО, условието за липса на задоволителни алтернативи е изпълнено, ако няма задоволителни алтернативни решения, които да могат да постигнат същата цел на въпросния проект по отношение на развитието на същия капацитет за производство на енергия от възобновяеми източници чрез същата [...] технология в същия или подобен период от време и без това да води до значително по-високи разходи.
2. При изпълнението на компенсаторни мерки за проекти за централи за производство на енергия от възобновяеми източници, **включително мерки за парични компенсации, когато националното право позволява това**, свързването на такива централи с енергийната мрежа, самата енергийна мрежа и съоръженията за съхранение за целите на член 6, параграф 4 от Директива 92/43/ЕИО държавите членки могат [...] когато може да се докаже по разумен начин, че планът или проектът няма да засегне необратимо екологичните процеси, които са от съществено значение за поддържането на структурата и функциите на територията, и няма да компрометира цялостната съгласуваност на мрежата „Натура 2000“, преди да бъдат въведени компенсаторни мерки, да позволят такива компенсаторни мерки да се изпълняват успоредно с изпълнението на проекта. Държавите членки дават възможност посочените компенсаторни мерки да бъдат адаптирани с течение на времето в съответствие с принципа на предпазливостта, в зависимост от това дали се очаква да възникнат значителни отрицателни последици в краткосрочен, средносрочен или дългосрочен план.

Процедура за издаване на разрешения за самостоятелни съоръжения за акумулиране на енергия, различни от съоръжения за съхранение на водород

1. Процедурата за издаване на разрешения за самостоятелни съоръжения за акумулиране на енергия, различни от съоръженията за съхранение на водород, обхваща всички съответни административни разрешения за изграждане, преоборудване и експлоатация на самостоятелни съоръжения за акумулиране, включително разрешения за свързване към енергийната мрежа и, когато е необходимо, екологични оценки и разрешения. Процедурата за издаване на разрешения включва всички административни етапи от потвърждаването на пълнотата на заявлението за разрешение до уведомяването за окончателното решение относно резултата от процедурата за издаване на разрешения от съответния компетентен орган или органи. В срок от [...] **45** дни след получаване на заявление за разрешение компетентният орган потвърждава пълнотата на заявлението или, ако заявителят не е изпратил цялата информация, необходима за обработката на заявлението, изисква от заявителя да подаде пълно заявление без неоправдано забавяне. Датата на потвърждаване на пълнотата на заявлението от компетентния орган се счита за начална дата на процедурата за издаване на разрешение.
2. Държавите членки не изискват административни разрешения, включително екологични, с изключение на разрешения за свързване към енергийната мрежа, за инсталирането на самостоятелни съоръжения за съхранение на енергия, различни от съоръжения за съхранение на водород, с обща инсталирана мощност от 100 kW или по-малко. Чрез дерогация от член 2, параграф 1 от Директива 2011/92/ЕС инсталирането на такова оборудване за съхранение се освобождава от приложимото изискване по член 2, параграф 1 от посочената директива за извършване на оценка на въздействието върху околната среда. Държавите членки ограничават прилагането на настоящата алинея в зоните по „Натура 2000“ и в други зони, които са обект на национални схеми за защита, както и в защитени зони на културното или историческото наследство. **Държавите членки могат да установят задължение за уведомяване за инсталирането на нови проекти за съхранение.**

3. Държавите членки гарантират, че процедурите за издаване на разрешения, включително разрешения за свързване към енергийната мрежа и, когато е необходимо, екологичните оценки, не надвишават шест месеца за самостоятелни съоръжения за акумулиране на енергия, различни от съоръженията за съхранение на водород, с обща инсталирана мощност над 100 kW.

Когато това е надлежно обосновано поради извънредни обстоятелства, включително когато въпросните обстоятелства изискват удължени срокове, необходими за оценките съгласно приложимото право на Съюза в областта на околната среда, държавите членки могат да удължат всеки от тези срокове с не повече от 6 месеца. Държавите членки ясно информират разработчика на проекта за извънредните обстоятелства, даващи основание за такова удължаване.

[...] В случая на помпено-акумулиращи водноелектрически централи процедурата за издаване на разрешения не надвишава три [...] години. **Когато това е надлежно обосновано поради извънредни обстоятелства, включително когато въпросните обстоятелства изискват удължени срокове, необходими за оценките съгласно приложимото право на Съюза в областта на околната среда, държавите членки могат да удължат този срок. Държавите членки ясно информират разработчика на проекта за извънредните обстоятелства, даващи основание за такова удължаване.**

4. Освен когато съвпада с други административни етапи на процедурата за издаване на разрешения, продължителността на процедурата за издаване на разрешение, установена в настоящия член, не включва:

- а) времето, през което проектите за самостоятелни съоръжения за акумулиране на енергия се изграждат или модернизират;
- б) времето за административните етапи, необходими за значителни подобрения на мрежата, които се изискват за осигуряване на нейната стабилност, надеждност и безопасност;
- в) времето за обжалване по съдебен ред и правните средства за защита, другите производства пред съд или правораздавателен орган, както и алтернативни механизми за разрешаване на спорове, включително процедури за подаване на жалби и извънсъдебно обжалване и средства за защита.

Процедура за издаване на разрешения за зарядни станции

1. Процедурата за издаване на разрешения за зарядни станции обхваща всички съответни административни разрешения за изграждане, преоборудване и експлоатация на зарядни станции, включително разрешения за свързване към енергийната мрежа и, когато е необходимо, екологични оценки и разрешения. Процедурата за издаване на разрешения включва всички административни етапи от потвърждаването на пълнотата на заявлението за разрешение до уведомяването за окончателното решение относно резултата от процедурата за издаване на разрешения от съответния компетентен орган или органи. В срок от [...] **45** дни след получаване на заявление за разрешение компетентният орган потвърждава пълнотата на заявлението или, ако заявителят не е изпратил цялата информация, необходима за обработката на заявлението, изисква от заявителя да подаде пълно заявление без неоправдано забавяне. Датата на потвърждаване на пълнотата на заявлението от компетентния орган се счита за начална дата на процедурата за издаване на разрешение.
2. Държавите членки не изискват административни разрешения, включително по отношение на екологичните аспекти, с изключение на разрешенията за свързване към енергийната мрежа, за инсталирането на зарядни станции с обща инсталирана мощност от 100 kW или по-малко. Чрез дерогация от член 2, параграф 1 от Директива 2011/92/ЕС инсталирането на тези станции се освобождава от изискването, когато е приложимо, по член 2, параграф 1 от посочената директива за извършване на специална оценка на въздействието върху околната среда. Държавите членки ограничават прилагането на настоящата алинея в зоните по „Натура 2000“ и в други зони, които са обект на национални схеми за защита, както и в защитени зони на културното или историческото наследство. **Държавите членки могат да установят задължение за уведомяване за инсталирането на проекти за нови зарядни станции.**

3. Държавите членки гарантират, че процедурите за издаване на разрешения, включително разрешенията за свързване към енергийната мрежа и, когато е необходимо, екологичните оценки, не надвишават шест месеца за зарядни станции с обща инсталирана мощност над 100 kW. **Когато това е надлежно обосновано поради извънредни обстоятелства, включително когато въпросните обстоятелства изискват удължени срокове, необходими за оценките съгласно приложимото право на Съюза в областта на околната среда, държавите членки могат да удължат всеки от тези срокове с не повече от 6 месеца. Държавите членки ясно информират разработчика на проекта за извънредните обстоятелства, даващи основание за такова удължаване.**
4. Освен когато съвпада с други административни етапи на процедурата за издаване на разрешения, продължителността на процедурата за издаване на разрешение, установена в настоящия член, не включва:
- а) времето, през което проектите за самостоятелни зарядни станции се изграждат или модернизират;
 - б) времето за административните етапи, необходими за значителни подобрения на мрежата, които се изискват за осигуряване на нейната стабилност, надеждност и безопасност;
 - в) времето за обжалване по съдебен ред и правните средства за защита, другите производства пред съд или правораздавателен орган, както и алтернативни механизми за разрешаване на спорове, включително процедури за подаване на жалби и извънсъдебно обжалване и средства за защита.

Процедура за издаване на разрешения за хибридизация на централи за енергия от възобновяеми източници

1. Когато хибридизацията на централа за енергия от възобновяеми източници подлежи на процес на скрининг, предвиден в член 16а, параграф 4, на определяне дали за проекта се изисква оценка на въздействието върху околната среда или оценка на въздействието върху околната среда съгласно член 4 от Директива 2011/92/ЕС, този процес на скрининг, определяне или оценка на въздействието върху околната среда се ограничава до потенциалното въздействие, произтичащо от разширяването в сравнение с първоначалния проект.
 2. [...]
 2. **В рамките на ограниченията, разрешени от националния конституционен ред, и без да се засяга изключителната компетентност на автономните регионални и местни органи в областта на земеползването и пространственото планиране, когато държавите членки променят статута на земя, на която е разположена електроцентрала за енергия от възобновяеми източници, те гарантират, че е възможна хибридизация на тази електроцентрала.**
- (10) Член 17 се заменя със следното:

Процедури за свързване към енергийната мрежа [...]

1. Държавите членки гарантират, че процедурите за свързване към енергийната мрежа не надхвърлят:
 - а) [...] **шест месеца** за инсталирането на оборудването за слънчева енергия и съвместно разположените съоръжения за акумулиране на енергия, посочени в член 16г, параграф 1 и 2, за самостоятелните съоръжения за акумулиране на енергия, посочени в член 16з, параграф 2 [...], за зарядните станции, посочени в член 16и, параграф 2 [...] и за преоборудването или хибридизацията на съществуващи инсталации за енергия от възобновяеми източници, посочени в членове 16в и 16й, освен ако съществуват основателни опасения за безопасността или ако е налице техническа несъвместимост на компонентите на системата, или ако поради размера на увеличаване на мощността е необходимо повече време за извършване на оценката.
 - б) [...]
2. В сроковете, определени в член 16а, параграф 1, член 16б, параграф 1 и параграф 1 от настоящия член, операторът на системата избира едно от следните действия:
 - а) когато има достатъчно мощност и поисканото свързване не засяга стабилността, надеждността и безопасността на енергийната мрежа, приема поисканото свързване към енергийната мрежа и разрешава свързването,
 - б) когато мощността на енергийната мрежа е недостатъчна, предлага, когато това е технически възможно, споразумение за гъвкаво свързване в съответствие с член 6а от Директива (ЕС) 2019/944.

3. **Ако е приложимо**, [...] когато предложението за споразумение, посочено в параграф 2, буква б), е отхвърлено от разработчика на проекта, операторът на системата, въз основа на обосновани съображения за безопасност или техническа несъвместимост на компонентите на системата, предлага алтернативна точка за свързване към мрежата, алтернативна временна дата за свързване към мрежата или, ако това не е възможно, отхвърля искането за свързване.
4. [...]

Член 2

Изменения на Директива (ЕС) 2019/944

Директива (ЕС) 2019/944 се изменя, както следва:

(1) Член 8 се заменя със следното:

”

Член 8

Процедура за издаване на разрешения

1. В случаите, когато за изграждането или експлоатацията на електропреносната или електроразпределителната инфраструктура или свързаното с нея оборудване, или за изграждането на нови производствени мощности се изисква разрешение като лиценз, разрешително, концесия, съгласие или одобрение, държавите членки или определени от тях компетентни органи издават такова разрешение в съответствие с параграфи 2—14. Държавите членки или компетентният орган, определен от тях, могат също така да издадат разрешение на същата основа за доставката на електроенергия и за клиенти на едро.
2. Държавите членки, които прилагат система за издаване на разрешения:
 - а) установяват обективни и недискриминационни критерии, както и прозрачни процедури, които да бъдат спазвани от всяко предприятие, което кандидатства да получи разрешение за изграждане и/или експлоатация на нови производствени мощности, както и инфраструктура на система за пренос или разпределение.

- б) оповестяват публично критериите и процедурите за издаване на разрешения;
- в) гарантират, че процедурите за издаване на разрешение по отношение на такива производствени мощности и инфраструктура или свързано с тях оборудване са съобразени със значението на проекта за вътрешните пазари на електроенергия и енергия от възобновяеми източници, когато е целесъобразно;
- г) гарантират, че процедурите за издаване на разрешения отчитат необходимостта или липсата на такава от извършване на оценки в съответствие с Директива 92/43/ЕИО на Съвета²⁰ и директиви 2000/60/ЕО²¹, 2001/42/ЕО²², 2009/147/ЕО²³, Директива 2011/92/ЕС²⁴;
- д) гарантират, че съществуват специални, опростени и рационализирани процедури за издаване на разрешения за инфраструктура за малки децентрализирани и/или разпределени системи за производство и разпределение, които са съобразени с техния ограничен размер и потенциално въздействие;
- е) гарантират, че насоките за тези специални процедури за издаване на разрешения се изготвят и преразглеждат от регулаторните органи или други компетентни национални органи, включително органите за планиране, които могат да препоръчат изменения;

²⁰ Директива 92/43/ЕИО на Съвета от 21 май 1992 г. за опазване на естествените местообитания и на дивата флора и фауна ([ОБ L 206, 22.7.1992 г., стр. 7](#), ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/1992/43/oj>).

²¹ Директива 2000/60/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2000 г. за установяване на рамка за действията на Общността в областта на политиката за водите ([ОБ L 327, 22.12.2000 г., стр. 1](#), ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2000/60/oj>).

²² Директива 2001/42/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 27 юни 2001 г. относно оценката на последиците на някои планове и програми върху околната среда ([ОБ L 197, 21.7.2001 г., стр. 30](#), ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2001/42/oj>).

²³ Директива 2009/147/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 30 ноември 2009 г. относно опазването на дивите птици ([ОБ L 20, 26.1.2010 г., стр. 7](#), ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2009/147/oj>).

²⁴ Директива 2011/92/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 13 декември 2011 г. относно оценката на въздействието на някои публични и частни проекти върху околната среда ([ОБ L 26, 28.1.2012 г., стр. 1](#), ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2011/92/oj>).

- ж) гарантират, че всички решения се оповестяват публично;
- з) гарантират, че заявителите се уведомяват за мотивите за отказ на издаването на разрешение, както и че тези мотиви са обективни, недискриминационни, добре обосновани и надлежно подкрепени, и че на заявителите се предоставят процедури за обжалване;
- и) гарантират, че компетентните национални органи разполагат с подходящи технически, финансови и човешки ресурси, за да вземат решение относно разрешението в предвидените срокове.

3. Когато държавите членки прилагат система за издаване на разрешения за инфраструктурата на електропреносната или електроразпределителната система,

те също така:

- а) гарантират съгласуваност на системата за издаване на разрешения за инфраструктура на електропреносната и електроразпределителната система с плана за развитие на мрежата за разпределение и с десетгодишния план за развитие на преносната мрежа, приети съгласно членове 32 и 51;
- б) гарантират, че процедурите за издаване на разрешения, включително всички съответни процедури на компетентните органи, не надвишават две години, освен когато това е надлежно обосновано [...], **като в този случай** те могат да бъдат удължени с до 30 месеца [...];
- в) **гарантират, че издаването на разрешения за инфраструктура на преносната или разпределителната система се счита за съществено за интегрирането на енергията от възобновяеми източници, както и за постигането на целите в областта на климата и енергетиката и на целта за неутралност по отношение на климата.**

- в) държавите членки могат да предвидят, [...] че при липсата на отговор от страна на компетентните национални органи или субекти в рамките на установения срок в буква б) конкретните **междинни административни** стъпки се считат за одобрени, с изключение на [...] решенията, свързани с околната среда, **освен ако такава възможност не е предвидена в техните правни системи, като при това тези решения са изрични.** [...]

Всички решения се оповестяват публично в съответствие с приложимото право.

г) [...]

д) [...]

4. Държавите членки **създават** или определят едно или повече звена за контакт за операторите на преносни или разпределителни системи. Тези звена за контакт, при [...] поискване **от заявителя** и безплатно, **насочват** [...] заявителя и улесняват цялата процедура за издаване на решение относно дейностите, посочени в параграф 1, до [...] **предоставянето на разрешението** от страна на отговорните органи **в края на процедурата.** През целия процес от заявителя не се изисква да взаимодейства с повече от едно звено за контакт.

Звената за контакт може да са същите като националните компетентни органи, посочени в член 8 от Регламент (ЕС) 2022/869, или звената за контакт, посочени в член 16 от Директива (ЕС) 2018/2001.

5. Когато държавите членки прилагат система за издаване на разрешения за инфраструктура на електропреносната или електроразпределителната система, те гарантират, че в случаите, когато в заявленията липсват проучвания, доклади и документация, необходими за процедурата, компетентните национални органи, в сътрудничество с други съответни органи, в срок от три месеца от подаването на заявлението изискват необходимите материали от разработчика, като **след това** посочват обхвата и степента на подробност. **Когато уведомява разработчика, [...]** националният компетентен орган [...] **потвърждава** дали допусканията по параграф 10 [...] **се прилагат** за проекта. След [...] **изискването на необходимите материали** нито компетентният орган, нито друг съответен орган може да изисква допълнителна информация, проучвания, доклади или оценки, освен в случаите, когато е настъпила съществена промяна в проекта или в заобикалящата го среда, в резултат на която първоначалните критерии, въз основа на които са били определени допусканията, вече не са уместни, **или когато по друг начин би било невъзможно да се издаде положително решение въз основа на наличната информация. [...]** В такива случаи националният компетентен орган предоставя на организатора на проекта добре мотивирана обосновка за искането на допълнителна информация.

6. Сроковете, установени в параграф 3 от настоящия член, се прилагат, без да се засягат задълженията съгласно действащото законодателство на Съюза в областта на околната среда и енергетиката, включително Директива (ЕС) 2018/2001, за обжалването по съдебен ред, правните средства за защита и другите производства пред съд или правораздавателен орган, както и за алтернативни механизми за разрешаване на спорове, включително процедури за подаване на жалби, извънсъдебно обжалване и средства за защита, и могат да бъдат удължавани с продължителността на тези процедури.
7. Настоящият член се прилага, без да се засягат членове 7—10 от Регламент (ЕС) 2022/869 и член 15 и членове 15б—17 от Директива (ЕС) 2018/2001.
8. До постигането на неутралност по отношение на климата [...] държавите членки гарантират, че [...] при процедурите за издаване на разрешения **по смисъла на параграф 1** планирането, изграждането и експлоатацията на инфраструктурата на преносната или разпределителната система се считат за дейности по-висш обществен интерес, обслужващи общественото здраве и безопасност, когато се търси баланс между законните интереси в отделните случаи за целите на член 6, параграф 4 и член 16, параграф 1, буква в) от Директива 92/43/ЕИО, член 4, параграф 7 от Директива 2000/60/ЕО и член 9, параграф 1, буква а) от Директива 2009/147/ЕО. [...]

До постигането на неутралност по отношение на климата държавите членки гарантират, [...] че при процедурите за издаване на разрешения планирането, строителството и експлоатацията на инфраструктурата на преносната или разпределителната система се считат за обекти от по-висш обществен интерес и в такъв случай им се дава приоритет при балансиране на законните интереси, различни от тези, посочени в настоящия параграф. Държавите членки могат да изключат прилагането на тази презумпция с цел опазване на културното наследство въз основа на правни критерии, за да се гарантира хармонизирано прилагане.

9. До постигането на неутралност по отношение на климата [...] чрез дерогация от член 2, параграф 1 и член 4, параграфи 1 и 2 от Директива 2011/92/ЕС и приложение I, точка 20, и приложение II, точка 3, буква б) от същата директива, и чрез дерогация от член 6, параграф 3 от Директива 92/43/ЕИО, държавите членки гарантират, че компетентният орган може, при обосновани обстоятелства, включително необходимост от ускорено внедряване на инфраструктура на електроенергийната система за постигане на неутралност по отношение на климата и на целите за енергия от възобновяеми източници, да освободи обновяването, модернизирването или преоборудването на съществуващата инфраструктура на преносната и разпределителната система, при условие че това не [...] **изисква значително използване** на допълнително пространство и е в съответствие с приложимите мерки за смекчаване на въздействието върху околната среда, установени за първоначалната инсталация, от:
- а) оценката на въздействието върху околната среда съгласно член 2, параграф 1 и **член 4, параграф 2** от Директива 2011/92/ЕС;
 - б) оценка на тяхното въздействие върху зоните от „Натура 2000“ съгласно член 6, параграф 3 от Директива 92/43/ЕИО;
 - в) оценката на тяхното въздействие върху опазването на видовете съгласно член 12, параграф 1 от Директива 92/43/ЕИО и член 5 от Директива 2009/147/ЕО;
 - г) скрининга съгласно член 5 от Регламент [xxxxx] на Европейския парламент и на Съвета,

Тези освобождавания не се прилагат за обновяването, модернизирането или преоборудването на съществуваща инфраструктура на преносната и разпределителната система, както и за изграждането на нова инфраструктура на разпределителната система или свързано с нея оборудване, които могат да имат значително въздействие върху околната среда в друга държава членка, в съответствие с член 7 от Директива 2011/92/ЕС.

Държавите членки ограничават прилагането на настоящия параграф в зоните по „Натура 2000“ и в други зони, които са обект на национални схеми за защита, както и в защитени зони на културното или историческото наследство.

10. При обосновани обстоятелства държавите членки могат да прилагат освобождаванията, посочени в параграф 9, и по отношение на изграждането на нова разпределителна инфраструктура или свързано с нея оборудване, при условие че съответният проект е преминал скрининг съгласно член 4, параграф 2 от Директива 2011/92/ЕО, в рамките на който компетентният национален орган е установил, че проектът вероятно няма да окаже значително въздействие върху околната среда, по-специално предвид особеностите на зоната, в която се реализира проектът, като например градски и гъсто застроени райони.

Тези освобождавания не се прилагат за изграждането на нова разпределителна инфраструктура или свързано с нея оборудване, които вероятно биха могли да окажат значително въздействие върху околната среда в друга държава членка, в съответствие с член 7 от Директива 2011/92/ЕС.

Когато при скрининга, посочен в първата алинея, се установи вероятно значително въздействие върху околната среда, компетентният орган уведомява разработчика на проекта в срок от 45 дни от подаването на заявлението, че е необходима оценка съгласно букви а), б) и в) от параграф 9.

Държавите членки ограничават прилагането на настоящия параграф в зоните по „Натура 2000“ и в други зони, които са обект на национални схеми за защита, както и в защитени зони на културното или историческото наследство.

11. Планирането, изграждането и експлоатацията на инфраструктура на преносната и разпределителната система се счита, че допринасят за дългосрочното намаляване на емисиите на азот и не изискват оценка на емисиите на азот в рамките на оценка, която може да бъде извършена в съответствие с член 6 от Директива 92/43/ЕИО на Съвета.
12. Оценката на въздействието върху околната среда в съответствие с Директива 2011/92/ЕС и, когато е приложимо, подходяща оценка съгласно Директива 92/43/ЕИО на проект за разширение, обновяване, модернизиране или преоборудване на съществуваща инфраструктура на преносна или разпределителна система се ограничава до оценка на потенциалното въздействие, произтичащо от промените или разширенията в сравнение с първоначалната инфраструктура на преносната или разпределителната система.
- 12а. **Държавите членки могат да освобождават нова инфраструктура на електропреносната или електроразпределителната система от [задълженията, произтичащи от прилагането на член 4, параграф 1 от Директива 2000/60/ЕО, освен и до степеня, необходима за опазване на водата, използвана за производството на питейна вода или минерална вода, по отношение на:**
- а) водни обекти в специални защитени зони съгласно член 7, параграф 3 от Директива 2000/60/ЕО,**
 - б) водни обекти в райони, определени за консумация от човека в съответствие с член 8 от Директива (ЕС) 2020/2184,**
 - в) водни обекти за извличане на натурални минерални води в съответствие с Директива 2009/54/ЕО.**

126. Може да се счита с, че член 12 от Директива (ЕС) 2025/2025 не налага никакви задължения за инфраструктурата на преносната или разпределителната система.
- 12в. Счита се, че членове 1 и 5 от Директива 2008/56/ЕО не налагат никакви изисквания за специфични за проекта оценки по отношение на процедурите за издаване на разрешения за инфраструктура на преносната или разпределителна система или за ветроенергийни паркове в морето; настоящата разпоредба не засяга правото на държавите членки да въвеждат или запазват по-строги изисквания.
13. Държавите членки могат да създадат [...] цифров портал или свързани портали [...] за управление на заявленията за разрешения по смисъла на параграф 1., свързаните с тях процеси, [...] текущите решения за разрешения и издадените решения, в леснодостъпен формат.

Този портал или портали [...] могат да осигурят достъп до съответните данни и решения в областта на околната среда и геологията, които са налични в единния цифров портал, базиран на географска информационна система [...], посочен в член 10, параграф 3 от Регламент [xxxxx] на Европейския парламент и на Съвета.“;

(2) вмъква се следният член 8а:

„Член 8а

Липса на алтернативни или задоволителни решения и прилагане на компенсаторни мерки [...]

14. Когато се преценява дали съществуват задоволителни алтернативни решения на проекти за инфраструктура на преносната и разпределителната система и свързано с тях оборудване за целите на член 6, параграф 4 и член 16, параграф 1 от Директива 92/43/ЕИО, член 4, параграф 7, буква г) от Директива 2000/60/ЕО и член 9, параграф 1 от Директива 2009/147/ЕО, условието за липса на задоволителни алтернативи е изпълнено, ако няма задоволителни алтернативни решения, които могат да постигнат същата цел на въпросния проект по отношение на развитието на същата мощност за производство чрез същата технология в рамките на същия или подобен период от време и без това да води до значително по-високи разходи.
15. При прилагането на компенсаторни мерки, **включително мерки за парични компенсации, когато националното право позволява това**, за проекти за инфраструктура на преносната или разпределителната система и свързаното с тях оборудване за целите на член 6, параграф 4 от Директива 92/43/ЕИО държавите членки могат, [...] когато може да се докаже по разумен начин, че планът или проектът няма да засегне необратимо екологичните процеси, които са от съществено значение за поддържането на структурата и функциите на зоната, и няма да наруши цялостната съгласуваност на мрежата „Натура 2000“ преди въвеждането на компенсаторни мерки, разрешават такива компенсаторни мерки да се изпълнят успоредно с изпълнението на проекта. Държавите членки могат да предвидят посочените компенсаторни мерки да бъдат адаптирани с течение на времето в съответствие с принципа на предпазливостта, в зависимост от това дали се очаква да възникнат значителни отрицателни последици в краткосрочен, средносрочен или дългосрочен план.“;

(3) В член 38 се добавя следният параграф:

5. Независимо от параграф 2, държавите членки или, когато това е предвидено, регулаторният орган може да решат, че операторът на малка затворена разпределителна система, [...] която разпределя повече от 90 % от електроенергията на собственика или оператора на системата и свързаните с нея предприятия, и допълнително доставя електроенергия за по-малко от 20 клиенти, или жилищните системи, които разпределят електроенергия за снабдяване на по-малко от 100 домакинства, не се считат за оператори на разпределителни системи съгласно настоящата директива. Държавите членки гарантират, че правата на клиентите съгласно член 4, свързаните права относно достъпа до мрежова инфраструктура съгласно член 6, като прозрачност, пропорционалност и недискриминация, правата на потребителите съгласно глава III, включително член 21, доколкото се доставя на домакинствата, и задълженията съгласно член 31 параграфи 1 и 2, член 33, параграф 1, член 37 и член 5 от Регламент (ЕС) 2019/943 се запазват. Освобождаванията не трябва да водят до непропорционално изместване на мрежовите разходи към клиентите на неосвободени мрежи, до отрицателни последици за сигурността на мрежата или за развитието на гъвкавост. За операцията по освобождаване съгласно настоящия параграф се уведомяват регулаторните органи, които наблюдават и прилагат, когато е необходимо, правата и задълженията съгласно настоящия параграф.

В член 2 се добавя ново определение:

29а) „жилищна система“ означава система, която разпределя произведената на местно равнище електроенергия до една или повече сгради в ограничен район, който служи предимно за жилищни цели.

(3) вмъква се следният член 40а:

„Член 40а

Развитие на мрежата и правомощия за вземане на инвестиционни решения

1. Най-малко на всеки две години всички оператори на преносни системи представят на регулаторния орган **или на друг орган, когато държава членка е определила друг компетентен орган за тази цел**, десетгодишен план за развитие на мрежата, основаващ се на съществуващото и прогнозираното търсене и предлагане, след консултация с всички заинтересовани лица, в съответствие с параграф 2, буква в). Този план за развитие на мрежата съдържа ефикасни мерки с оглед на гарантирането на адекватността на системата и сигурността на доставките. Операторът на преносна система публикува десетгодишния план за развитие на мрежата на своя уебсайт.

Държавите членки се стремят да осигурят координирани стъпки за планиране на съответните десетгодишни планове за развитие на мрежата за природен газ, водород и електроенергия.

2. По-специално десетгодишният план за развитие на мрежата:
- а) показва на участниците на пазара основната преносна инфраструктура, която трябва да бъде изградена или обновена през следващите десет години и през следващите петнадесет години, като се взема предвид потенциалът на инвестициите за задоволяване на прогнозираните бъдещи нужди на системата;
 - б) разглежда [...] използването на ресурси за гъвкавост по отношение на неизкопаемите горива съгласно Регламент (ЕС) 2019/943, безжични решения съгласно Регламент (ЕС) [*Регламент за TEN-E, предложен от COM(2025)xxxx*], и други алтернативи на разширяването на системата;
 - в) се основава на съвместен сценарий, разработван на всеки две години в съответствие с член 55 от Директива (ЕС) 2024/1788 на Европейския парламент и на Съвета²⁵, който е в съответствие с централния сценарий и с чувствителностите, разработени в съответствие с член 11 от Регламент (ЕС) [*Регламент за TEN-E, предложен от COM(2025)xxxx*]. **Анализите на чувствителността, разработени в съответствие с член 11 от Регламент (ЕС) [*Регламент за TEN-E, предложен от COM(2025)xxxx*], и допълнителните сценарии или чувствителности [...] също могат да се вземат предвид за по-информирани инвестиционни решения.**
 - г) е в съответствие с интегрирания национален план в областта на енергетиката и климата и неговите актуализации, отчита състоянието на интегрираните национални планове в областта на енергетиката и климата, представени в съответствие с Регламент (ЕС) 2018/1999, е в съответствие с целите, определени в Директива (ЕС) 2018/2001, следва прилагането на принципа „енергийната ефективност на първо място“ в съответствие с член 27 от Директива (ЕС) 2023/1791 и подкрепя целта за неутралност по отношение на климата, определена в член 2, параграф 1 и член 4, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2021/1119 на Европейския парламент и на Съвета²⁶;

²⁵ Директива (ЕС) 2024/1788 на Европейския парламент и на Съвета от 13 юни 2024 г. относно общи правила за вътрешните пазари за газ от възобновяеми източници, природен газ и водород, за изменение на Директива (ЕС) 2023/1791 и за отмяна на Директива 2009/73/ЕО ([OB L, 2024/1788, 15.7.2024 г.](#), ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1788/oj>).

²⁶ Регламент (ЕС) 2021/1119 на Европейския парламент и на Съвета от 30 юни 2021 г. за създаване на рамката за постигане на неутралност по отношение на климата и за изменение на регламенти (ЕО) № 401/2009 и (ЕС) 2018/1999 („Европейски закон за климата“) ([OB L 243, 9.7.2021 г., стр. 1](#), ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1119/oj>).

- д) съдържа всички инвестиции, за които вече е взето решение, и определя новите инвестиции, които трябва да бъдат направени през следващите три години;
 - е) предвижда график за всички инвестиционни проекти.
3. Новите инфраструктурни проекти се придружават от обяснение за това как са взети предвид безжичните решения, ресурсите за гъвкавост по отношение на неизкопаемите горива или други алтернативи на разширяването на системата.
4. При изготвянето на десетгодишния план за развитие на мрежата операторът на преносна система взема изцяло под внимание потенциала за използването на оптимизация на потреблението, съоръженията за акумулиране на енергия или други ресурси като алтернативи на разширяването на системата, както и очакваното потребление, търговията с други държави и инвестиционните планове за мрежи в целия Съюз и за регионални мрежи.
5. Регулаторният орган **или друг орган, когато държава членка е определила друг компетентен орган за тази цел, осигурява открита и прозрачна консултация с [...]всички действителни или потенциални ползватели на системата относно десетгодишния план за развитие на мрежата [...].** От лицата или предприятията, които твърдят, че са потенциални ползватели на системата, може да бъде поискано да обосноват твърденията си. Регулаторният орган **или друг орган, когато държава членка е определила друг компетентен орган за тази цел,** публикува резултата от процеса на консултации, по-специално възможните нужди от инвестиции.

6. Регулаторният орган **или друг орган, когато държава членка е определила друг компетентен орган за тази цел**, одобрява или изисква изменение на десетгодишния план за развитие на мрежата и проверява дали той обхваща всички инвестиционни нужди, установени по време на процеса на консултации, и дали той е в съответствие с необвързващия десетгодишен план за развитие на мрежата за целия Съюз („план за развитие на мрежата в целия Съюз“), посочен в член 30, параграф 1, буква б) от Регламент (ЕС) 2019/943. Ако възникнат съмнения относно съответствието с плана за развитие на мрежата в целия Съюз, регулаторният орган се консултира с ACER. Регулаторният орган **или друг орган, когато държава членка е определила друг компетентен орган за тази цел**, може да изиска от оператора на преносна система да измени своя десетгодишен план за развитие на мрежата.

Компетентните национални органи проучват дали десетгодишният план за развитие на мрежата е в съответствие с националния план в областта на енергетиката и климата, внесен съгласно Регламент (ЕС) 2018/1999.

7. Регулаторният орган **или друг орган, когато държава членка е определила друг компетентен орган за тази цел**, наблюдава и оценява изпълнението на десетгодишния план за развитие на мрежата.

8. В случай че независимият оператор на система или независимият оператор на преносна система не извърши инвестиция, която съгласно десетгодишния план за развитие на мрежата е следвало да бъде извършена в следващите три години, освен ако за това не са налице наложителни причини извън контрола на този оператор, държавите членки гарантират, че от регулаторния орган се изисква да предприеме поне една от следните мерки, които да гарантират извършването на такава инвестиция, ако все още е подходящо да бъде направена въз основа на най-новия десетгодишен план за развитие на мрежата:

- а) да поиска от оператора на преносна система да изпълни въпросните инвестиции;
- б) да организира за въпросната инвестиция тръжна процедура, открита за всички инвеститори; или
- в) да задължи оператора на преносна система да приеме увеличение на капитала, за да финансира необходимите инвестиции, и да позволи на независими инвеститори участие в капитала.

9. Когато регулаторният орган е упражнил правомощията си по параграф 8, буква б), той може да задължи оператора на преносна система да приеме едно или повече от следните условия:

- а) финансиране от всяка трета страна;
- б) изграждане от всяка трета страна;
- в) изграждане на съответните нови активи самостоятелно;
- г) експлоатация на съответния нов актив самостоятелно.

Операторът на преносна система предоставя на инвеститорите цялата информация, необходима за осъществяване на инвестицията, свързва нови активи с преносната мрежа и като цяло полага всички усилия да улесни изпълнението на инвестиционния проект.

Съответните финансови договорености подлежат на одобрение от регулаторния орган.

10. Когато регулаторният орган е упражнил правомощията си по параграф 8 съответните тарифни разпоредби обхващат разходите по въпросната инвестиция.“;
- (4) Член 51 се заличава.
- (5) [...]
- [...]

Член 3

Изменения на Директива (ЕС) 2024/1788

Директива (ЕС) 2024/1788 се изменя, както следва:

- (1) Член 8 се изменя, както следва:

а) параграф 1 се заменя със следното:

„1. При обстоятелства, при които се изисква разрешение, като например лиценз, разрешително, концесия, съгласие или одобрение, за изграждането или експлоатацията на съоръжения за природен газ, съоръжения за производство на водород и инфраструктура на система за водород, държавите членки или всеки компетентен орган, определен от тях, разрешават изграждането или експлоатацията на такива съоръжения, инфраструктура, тръбопроводи или свързаното с тях оборудване на своя територия, в съответствие с параграфи 2—11 и параграф 16. Държавите членки или компетентният орган, определен от тях, могат да издават също така разрешение на същата основа за доставката на природен газ и водород и за клиенти на едро.“;

б) вмъкват се следните параграфи 5а—5г:

„5а. Държавите членки гарантират, че когато в заявленията липсват проучвания, доклади и документация, необходими за процедурата, компетентните национални органи, в сътрудничество с други съответни органи, изискват необходимите материали от разработчика, като посочват техния обхват и степен на подробност, в срок от три месеца от подаването на заявлението.

След **изискването на необходимите материали** [...] нито компетентният орган, нито друг съответен орган изисква допълнителна информация, проучвания, доклади или оценки, освен в случаите, когато е настъпила съществена промяна в проекта или в заобикалящата среда, в резултат на която първоначалните критерии, на които се основават решенията, вече не са уместни, [...] **когато по друг начин би било невъзможно да се издаде положително решение въз основа на наличната информация, или когато са налице опасения във връзка с безопасността, които изискват допълнителна информация.** В такива [...] **случаи** националният компетентен орган предоставя на организатора на проекта добре мотивирана обосновка за искането на допълнителна информация.

5б. Държавите членки гарантират, че компетентните национални органи разполагат с подходящи технически, финансови и човешки ресурси, за да вземат решение относно разрешението в предвидения в параграф 5 срок.

5в. В процедурата за издаване на разрешения, посочена в параграф 1, относно съоръжения за производство на водород и инфраструктура на водородна система държавите членки **могат да предвидят [...]**, че при липсата на отговор от страна на съответните компетентни национални органи в посочения в параграф 5 срок конкретните **междинни административни** стъпки се считат за одобрени, с изключение на решенията, свързани с околната среда, **освен ако такава възможност не е предвидена в техните правни системи, като при това тези решения са изрични. [...]**

5г. Всички решения се оповестяват публично **в съответствие с приложимото право. [...]**

ба) в параграф 6 се добавя следната алинея:

ба. **Планирането, изграждането и експлоатацията на инфраструктура на преносната и разпределителната водородна система се счита, че допринасят за дългосрочното намаляване на емисиите на азот и не изискват оценка на емисиите на азот в рамките на оценка, която може да бъде извършена в съответствие с член 6 от Директива 92/43/ЕИО на Съвета. [...]**

в) в параграф 8 се добавя следната алинея:

„Звената за контакт може да бъдат същите като националните компетентни органи, посочени в член 8 от Регламент (ЕС) 2022/869, или звената за контакт, посочени в член 16 от Директива (ЕС) 2018/2001.“;

г) добавя се следният параграф 16:

„16. [...] Държавите членки могат да създадат [...] цифров портал **или свързани портали** [...] за **управление на заявления за разрешения по смисъла на параграф 1,** свързаните с тях процеси, [...] текущите решения за разрешения **и издадените решения, в леснодостъпен формат. Този портал или портали [...] могат да** осигурят достъп до съответните данни и решения в областта на околната среда и геологията, които са налични в **единния цифров портал, базиран на географска информационна система**[...], посочен в член 10, параграф 3 от Регламент [xxxxx] на Европейския парламент и на Съвета.“

Член 4

Транспониране

1. Държавите членки въвеждат в сила законовите, подзаконовите и административните разпоредби, необходими за спазване на настоящата директива, не по-късно от две години след приемането. Те незабавно съобщават на Комисията текста на тези разпоредби.

Когато държавите членки приемат тези разпоредби, в тях се съдържа позоваване на настоящата директива или то се извършва при официалното им публикуване.

Условията и редът на позоваване се определят от държавите членки.

2. Държавите членки съобщават на Комисията текста на основните разпоредби от националното право, които те приемат в областта, уредена с настоящата директива.

Член 5

Влизане в сила

Настоящата директива влиза в сила на двадесетия ден след деня на публикуването ѝ в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Член 6

Адресати

Адресати на настоящата директива са държавите членки.

Съставено в Брюксел на [...] година.

За Европейския парламент
Председател

За Съвета
Председател